INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE INSPIROVANÁ COCHEMSKOU PRAXÍ

ZÁKLADNÍ PRINCIPY

Markéta Nováková

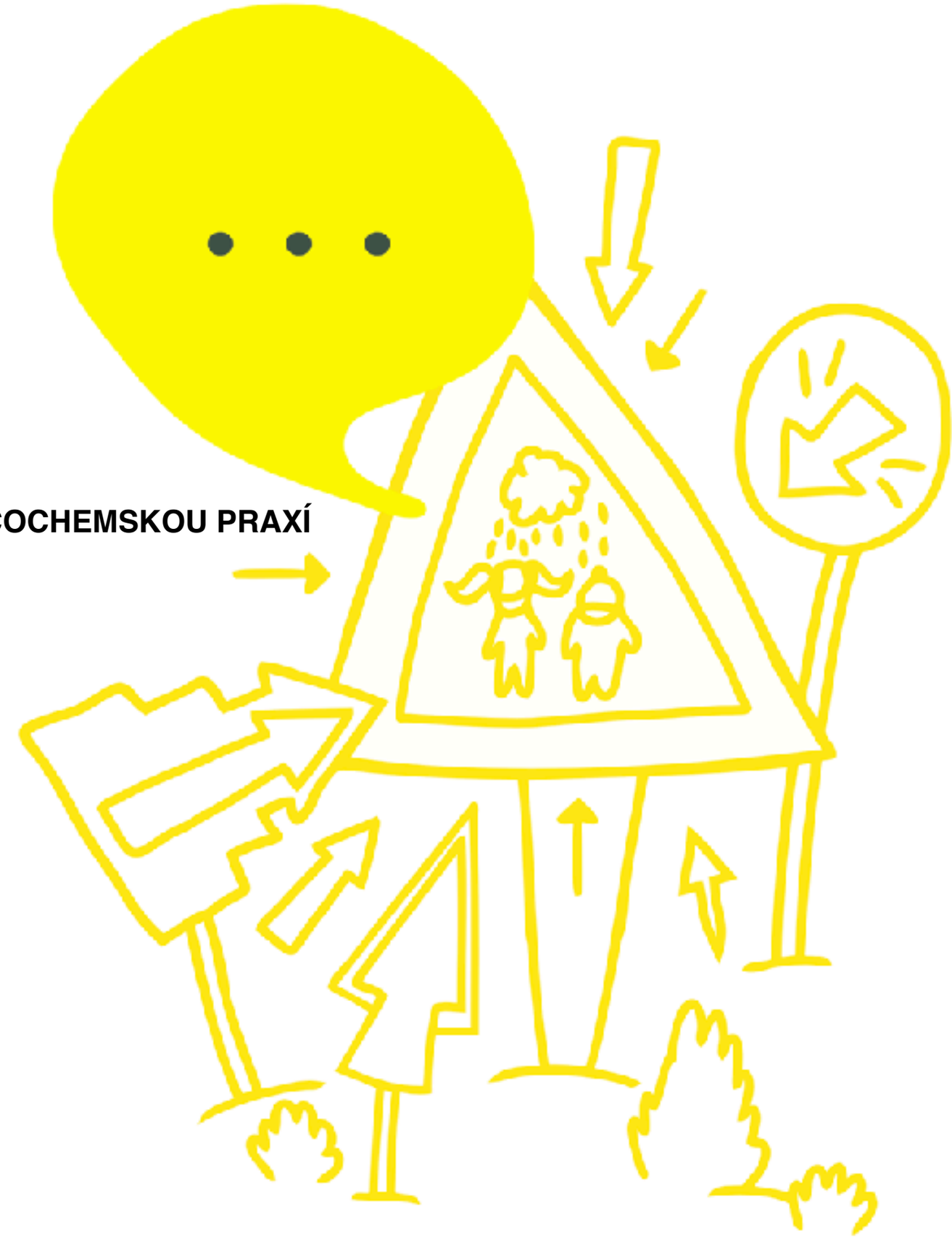

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE insp. CP

- více než 30 soudních regionů v ČR
- různá úroveň etablování - pozastaveno pandemickou situací nebo zpomalení vývoje/nastavování
- i nadále průběh podpory ze strany Justiční akademie (na míru šité podpůrné kurzy - v místě aplikace)
- podpora ze strany MPSV - nový team na popud paní ministryně - sběr dat z praxe a příprava systematičtější podpory
- podpora v rámci justice:
    - podpora ze strany MSp - žádná konkrétně cílená
    - výstupy z Rodinně-právních sympózií - vnitrostátní únos, střídavá péče,…
    - https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/AllNewsCZ?SearchView&Query=sympozium&lng=CZ&Start=0&Count=10&SearchOrder=4&view=
    - https://www.jacz.cz/component/search/?searchword=sympozium&searchphrase=all&Itemid=254)

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE INSPIROVANÁ CP

Reflexe z praxe:

POZITIVA		NEGATIVA
spolupráce dává přesah a možnosti řešit závažnější problematiku (ohrožené děti dle § 6 ZOSPOD)		nepochopení principů v přístupu k rodičům nebo neschopnost reflektovat je ve své praxi
transparentní postup a přístup = větší míra akceptace soudního rozhodnutí = méně odvolání a nových podání ve věci		systém spolupráce je třeba neustále oživovat pravidelným setkáváním a laděním principů resp. jejich prosazování v praxi
sjednocení výkonu kolizního opatrovnictví v rámci soudního regionu		
dostupnost informací = změna smýšlení a přístupu rodičů k rozvodu		
lepší dodržování dohod a schopnost se domlouvat, vyšší míra akceptace soudního rozhodnutí		

Animovaný spot - čím projdou rodiče

https://www.cochem.cz/wordpress/o-cochemske-praxi/

SPOLUPRÁCE OBECNĚ

SPOLUPRÁCE

- garance vývoje a přežití
- lidská přirozenost (ženské komunity, širší rodina, think tank, teamová práce….)

PROČ

- limity vlastní práce jednotlivce
    - zdroje (personální, finanční, know-how,…)
    - možnosti
- posunout se dál
- dosáhnout cíle
- dosáhnout cíle snadněji, rychleji, efektivněji

KDY

- společný cíl

SPOLUPRÁCE

- musí se vyplatit WIN -WIN
- nesmí ohrozit:
  - moji odbornou erudici
  - moji úlohu a roli v rámci mé vlastní profese
  - výsledky mé vlastní práce
  - pravidla týkající se výkonu mé profese

RESPEKT A ROVNOST

- kulatý stůl (rovné postavení všech)
- vzájemný respekt
- stejná hodnota intervencí jednotlivých profesí

DOHODA O SPOLUPRÁCI

- cíl spolupráce
- postup (jakým cíle dosáhneme)
- role jednotlivých účastníků spolupráce
- dílčí cíle intervencí jednotlivých profesí
- termíny a lhůty
- zdroje
    - lidské
    - finanční
    - technické
    - organizační
- odpovědnost
- důsledky/následky

SPOLUPRÁCE OBECNĚ

DOHODA O SPOLUPRÁCI

- TRANSPARENTNOST
  - vzájemná důvěra
  - jistota
  - bezpečí

- OTEVŘENÁ KOMUNIKACE

- WIN - WIN

“WIN - WIN je pohled na svět jako na prostor pro spolupráci,…”

Stephen R. Covey, 7 Návyků vůdčích osobností

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

- vysvětlovat si očekávání (co si od spolupráce slibuji, co naopak doufám, že se nestane)
- chápání (rozumět tomu, co a proč dělají v rámci svého výkonu profese ostatní)
- porozumění
    - znát možnosti a limity ostatních profesí
- důvěra
- respekt
- jistota
- bezpečí

- vyjasněte očekávání
- otevřená komunikace
- DOHODA
- ROVNOST - PARTNERSTVÍ
- TRANSPARENTNOST
- WIN - WIN

SPOLEČNÝ CÍL - SPOLEČNÁ VÝCHODISKA - SURVEY

1. Proč jsem tady? Proč se o interdisciplinární spolupráci zajímám?

2. Jak hodnotím rodičovské kompetence? Co je pro mne ve vztahu rodič - dítě důležité?

3. Co je pro mne projevem nekompetentnosti rodičů?

4. Jaký typ péče je nejvhodnější pro dítě ve věku od 1 měs. - 1,5 roku?

5. Jaký typ péče je nejvhodnější pro dítě ve věku od 4 - 6 let?

6. Jaký typ péče je nejvhodnější pro dítě ve věku od 12 let?

7. Co musím jako kolizní opatrovník dítěte vždy učinit?

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE

VLASTNÍ HODNOTOVÝ SYSTÉM - CO VNÍMÁM JAKO DŮLEŽITÉ?

Jde o děti

- *naše rodičovská zkušenost*
- *naše vzdělání*
- *naše osobní zkušenosti*
- *naše profesní zkušenosti*
- *náš hodnotový systém*

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE

VLASTNÍ HODNOTOVÝ SYSTÉM - CO VNÍMÁM JAKO DŮLEŽITÉ?

V kolik by mělo chodit 9-ti leté dítě spát?

Má si před spaním číst?

Má se koupat denně, nebo stačí obden?

Stačí při čištění zubů normální kartáček, nebo je důležité použít večer dočišťovací a mezizubní?

Má dítě dodržovat digitální večerku? Od kolika hodin? (Má vůbec mít mobil, tablet, počítač?)

Jaké smí mít profily na sociálních sítích?

Je v pořádku komunikovat o dítěti na sociálních sítích? Co je přípustné a co už ne?

Je vhodné před dítětem kouřit, pít alkohol?

Je vhodné před dítětem užívat drogy? Kouřit marihuanu?

Má dítě dostávat finanční odměnu za pomoc v domácnosti?

Má dítě dostávat dárky mimo narozeniny a svátky a do jaké finanční výše?

Má dítě dostávat kapesné? Jaká částka by to měla být?

Jak se stavíme k přespávání u kamarádů a za jakých podmínek?

Kolik kroužků by mělo dítě mít?

Je v pořádku, když jí 9-ti leté jenom vegetariánskou stravu?

Smí se 9-ti leté dívat na Pána prstenů?, Harryho Pottera - všechny díly?, Star Wars?, Hříšný tanec?,…

PRINCIPY INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE V PŘÍSTUPU K RODIČŮM A DĚTEM

- výstupy z Rodinně-právních sympózií - vnitrostátní únos, střídavá péče,…
- https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/AllNewsCZ?SearchView&Query=sympozium&lng=CZ&Start=0&Count=10&SearchOrder=4&view=
- https://www.jacz.cz/component/search/?searchword=sympozium&searchphrase=all&Itemid=254)

A) Základní potřebou dítěte je mít a rozvíjet vztahy s oběma rodiči. Případné narušení vztahu k jednomu z rodičů je jedním z nejzávažnějších následků rozpadu rodiny.

B) Potřebu dítěte mít a rozvíjet vztah s oběma rodiči po rozpadu jejich svazku zpravidla naplní takové uspořádání poměrů dítěte, při kterém jsou do života dítěte ekvivalentně zapojeni oba rodiče. O tom je vhodné rodiče edukovat.

C) Až na výjimky nemá na duševní zdraví dítěte a jeho další vývoj negativní dopad samotná forma péče, ale především intenzivní konflikt jeho rodičů, zejména ten konflikt, který bezdůvodně směřuje k narušení vazby dítěte k jednomu z nich.

D) Neochota či neschopnost rodičů vzájemně komunikovat, ani jejich partnerský konflikt nejsou apriori kontraindikací střídavé péče. To platí i o nesouhlasu jednoho rodiče se střídavou péčí.

E) Jsou to primárně rodiče, kdo rozhodují o osudu svého dítěte. - Stát je povinen v rámci pozitivního závazku na ochranu rodinného života poskytnout rodičům podporu při deeskalaci rodičovského konfliktu a při snaze o nalezení takové úpravy poměrů k jejich dítěti, která bude v jeho nejlepším zájmu.

PRINCIPY INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE V PŘÍSTUPU K RODIČŮM A DĚTEM

- výstupy z Rodinně-právních sympózií - vnitrostátní únos, střídavá péče,…
- https://www.nsoud.cz/Judikatura/ns_web.nsf/AllNewsCZ?SearchView&Query=sympozium&lng=CZ&Start=0&Count=10&SearchOrder=4&view=
- https://www.jacz.cz/component/search/?searchword=sympozium&searchphrase=all&Itemid=254)

F) Interdisciplinární spolupráce zúčastněných subjektů (soudy, orgány sociálněprávní ochrany dětí jako opatrovník, poskytovatelé odborné pomoci) se jeví jako vhodná metoda podpory rodičů při řešení věcí rodinného práva soukromého.

G) Při rozhodování o svěření dítěte do péče soud v rámci zákonných kritérií může zohlednit též, jakým způsobem rodiče přistoupili k doporučené a uložené odborné pomoci; zda po ošetření emocí a proběhlé edukaci dokáží lépe zohlednit zájem dítěte; faktické projevy rodičovských kompetencí zaznamenané před soudem, orgánem sociálně-právní ochrany dětí a poskytovateli odborné pomoci; jak rodiče dodržují zatímní dohody popř. dříve vypracovaný rodičovský plán.

specifika interdisciplinární spolupráce při řešení rodičovského konfliktu

Spolupráce vzniká z potřeby lépe pracovat s vnějším objektem spolupráce (= rodiče v konfliktu), spolupráce je vedena nejlepším zájmem dalšího objektu spolupráce (= dítě), které by se ovšem správným nastavením spolupráce mělo stávat subjektem spolupráce se specifickým postavením. V rámci spolupráce se střetávají 2 rozdílné rezorty - justice a MPSV a nejméně tři vědní disciplíny: právo, psychologie a sociální práce. To s sebou přináší určitá specifika, která je potřeba při nastavování spolupráce zohlednit.

- rozdílné vzdělání
- rozdílné metodické vedení (je-li nějaké?)
- rozdílné postupy práce
- rozdílné postavení
- rozdílná terminologická řeč

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - společná východiska

Východisko:
Při rozpadu rodiny, je povinností státu v roli soudu a/nebo Orgánu sociálně-právně ochrany dětí (OSPOD) ať už v roli kolizního opatrovníka dítěte nebo v případě, kdy se jedná o ohrožené dítě podle § 6 ZOSPOD, zajistit dítěti výkon jeho práv ze strany jeho rodičů, konat v souladu s nejlepším zájmem dítěte. Tato povinnost vyplývá z několika právních předpisů mezinárodní i národní legislativy. Jaké ale jsou reálné možnosti toto zajistit? Vykonavateli práv dítěte vůči rodičům (tedy toho na co má od nich dítě nárok a právo) jsou rodiče samotní.

- Nemohu je přinutit, aby o své dítě stáli a chtěli se o něj postarat - i když na to má jejich dítě právo.

- Vykonavateli dohody mezi rodiči nebo soudního rozhodnutí budou zase jen rodiče samotní. Pokud dohodu nebudou dodržovat, nebudou plnit soudní rozhodnutí, mohu je sankcionovat, mohu je trestat, ale dítěti nezajistím výkon jeho práv vyplývajících z dohody mezi rodiči či soudního rozhodnutí.

Bez aktivního přispění rodičů dítěte nedokážu zajistit výkon jeho práv. Neumím mu dát to, na co má právo, neumím zajistit jeho nejlepší zájem.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - společná východiska

MUSÍM ZÍSKAT RODIČE DÍTĚTE PRO AKTIVNÍ SPOLUPRÁCI

NABÍDNOUT JIM CESTU A MOŽNOSTI

ZPROSTŘEDKOVAT JIM POMOC

VÉST JE K JEJICH ODPOVĚDNOSTI A POMOCI JIM JÍ DOSTÁT.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Společná východiska - jednotné principy v přístupu k rodičům a dětem:

- Chci-li pomoci dítěti, musím v prvé řadě pomoci jeho rodičům.

- Dítě s blízkým vztahem k oběma rodičům nechce ztratit ani jednoho z nich. Oba je chce a potřebuje.

- Rozvod představuje pro dítě vždy trauma. Jeho míru a dopad ovlivňuje intezinta a délka rodičovského konfliktu.

- Naprostá většina rodičů je schopná pečovat o své dítě.

- Rozhodnutí o budoucím uspořádání života po rozvodu, patří v prvé řadě do rukou rodičů. Je to jejich odpovědnost.

- Dohoda rodičů má v naprosté většině případů přednost před exekutivním rozhodnutím soudu.

- Pokud přetrvává rodičovský konflikt, dítě nebude prospívat v žádném typu péče.

- V situaci rozvodu jsou rodiče v krizové životní situaci. Jejich chování a reakce tomu mohou odpovídat.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Protože neumím zajistit dítěti výkon jeho práv bez jeho rodičů, musím se snažit jeho rodiče posílit v jejich rodičovských kompetencích. Musím do určité míry zajistit saturování jejich potřeb. Co potřebují rodiče:

- RESPEKT - respektujeme Vás v roli rodičů Vašeho dítěte.

- UZNÁNÍ - oceňujeme, že se snažíte vnímat potřeby svého dítěte, že se snažíte domluvit, …

- DŮVĚRU - věříme, že zvládnete svůj problém vyřešit

- PODPORU - můžete využít těch a těch podůrných služeb (poradna, mediátor, individuální spolupráce s psychologem).

- INFORMACE - v rámci edukace rodičů - o postupu řízení, o dítěti (jeho potřebách, prožívání, specifik týkajících se jeho věku apod.)

- zplnomocnění k tomu, že se mohou domlouvat (řada rodičů neví, že ne vždy je potřeba rozhodnutí soudu nebo že musí jít o rozhodnutí ve smyslu toho, jak to soud určí)

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

RESPEKT

HODNOTA

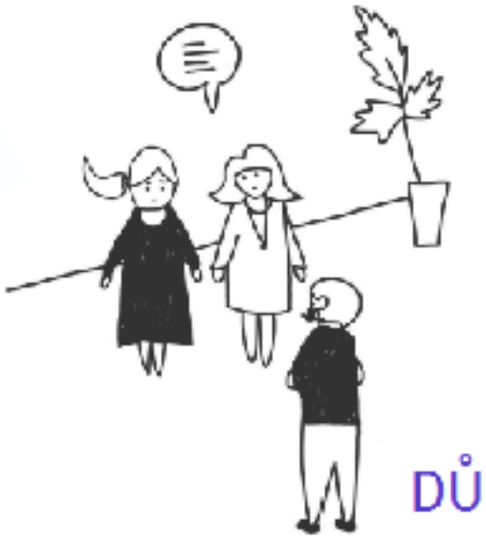

DŮVĚRA

POMOC

ORIENTACE NA DÍTĚ

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

ve vztahu k dětem:

- jak budou zajištěna participační práva dítěte
  - kdo zkontroluje, zda rodiče seznámili dítě se situací
  - kdo dítě informuje v případě, že to rodiče neučinili a jak se to uděje
  - kdo a jak zjistí, zda dítě chce mluvit se soudem či OSPOD a jakou formou (participační práva dítěte zahrnují také právo dítěte odmítnout jejich naplnění - dítě nechce s nikým mluvit, nechce vyjádřit svůj názor a přání)

  - kdy potřebuje s dítětem mluvit OSPOD (a jakou formou, dojde k rozhovoru společně se soudem?)

- kdy potřebuje s dítětem mluvit soud (a jakou formou, udělá to soudní tajemník a bude přizván OSPOD?)

- jaké další doprovázející podpůrné služby můžeme pro dítě zajistit, co umíme nabízet standardně, co umíme zajistit v individálních specifických případech (sebezkušenostní skupiny pro děti, spolupráce s psychologem, přizvání do mediace)

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

VLASTNÍ HODNOTOVÝ SYSTÉM - CO VNÍMÁM JAKO DŮLEŽITÉ?

ve vztahu k dětem:

- Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?
- zvědomění vlastního přístupu - hra

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?

DÍTĚ
křehká, bezmocná bytost, kterou je třeba chránit
před nebezpečím vnějšího světa

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?

DÍTĚ
bytost, která zrcadlí svět kolem sebe a je proto formována především působením svého okolí

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?

DÍTĚ

bytost s vlastními pocity a vlastním světem myšlenek, který jako dospělý, už nikdy nebudu schopen zcela pochopit

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?

DÍTĚ
bytost která má (stále ještě) schopnost dívat se na svět se zvědavostí a otevřenou myslí. Bytost, od které se jako dospělý mám stále co učit.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - jednotné principy

Kým je pro mě dítě? Jak je vnímám a proč?

ká praxe - postup

01 :

SCHÉMA POSTUPU

LHŮTY

Včasný vstup do rodičovského konfliktu je velmi důležitý. Zmírní strach a nejistotu rodičů, neurmožní jim vytvářet obranně-útočné šiky.

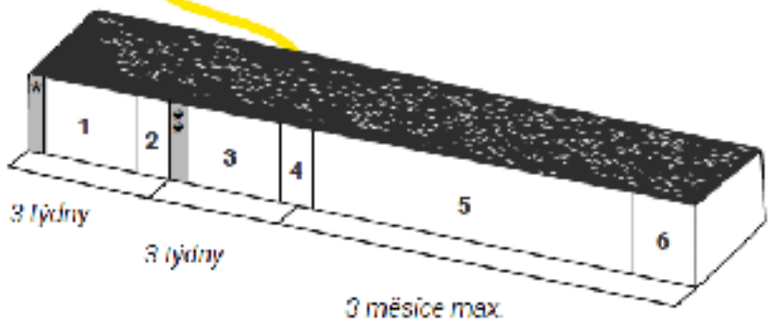

* *Návrh (OSPOD, soud, sami)*
1 *OSPOD*
2 *Jiný soudní rok*
** *Soudní tajemník*
3 *Edukace rodičů*
4 *První soudní jednání*
5 *Uložení odborná pomoc*
6 *Druhé soudní jednání*

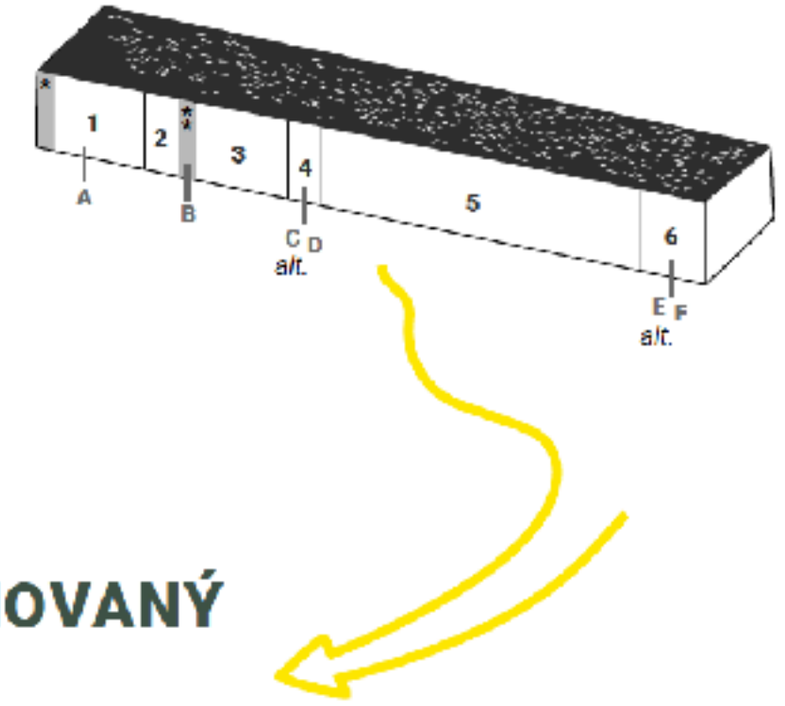

A *Společná schůzka*
B *Dohoda*
C *Uložená odborná pomoc*
D *Dohoda*
E *Rozsudek*
*

KOORDINOVANÝ POSTUP

Každá z profesí ví, kdy do řešení rod. konfliktu vstupuje a s čím. Všichni ví, jaké intervence předcházely a jaké budou následovat.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - schéma postupu

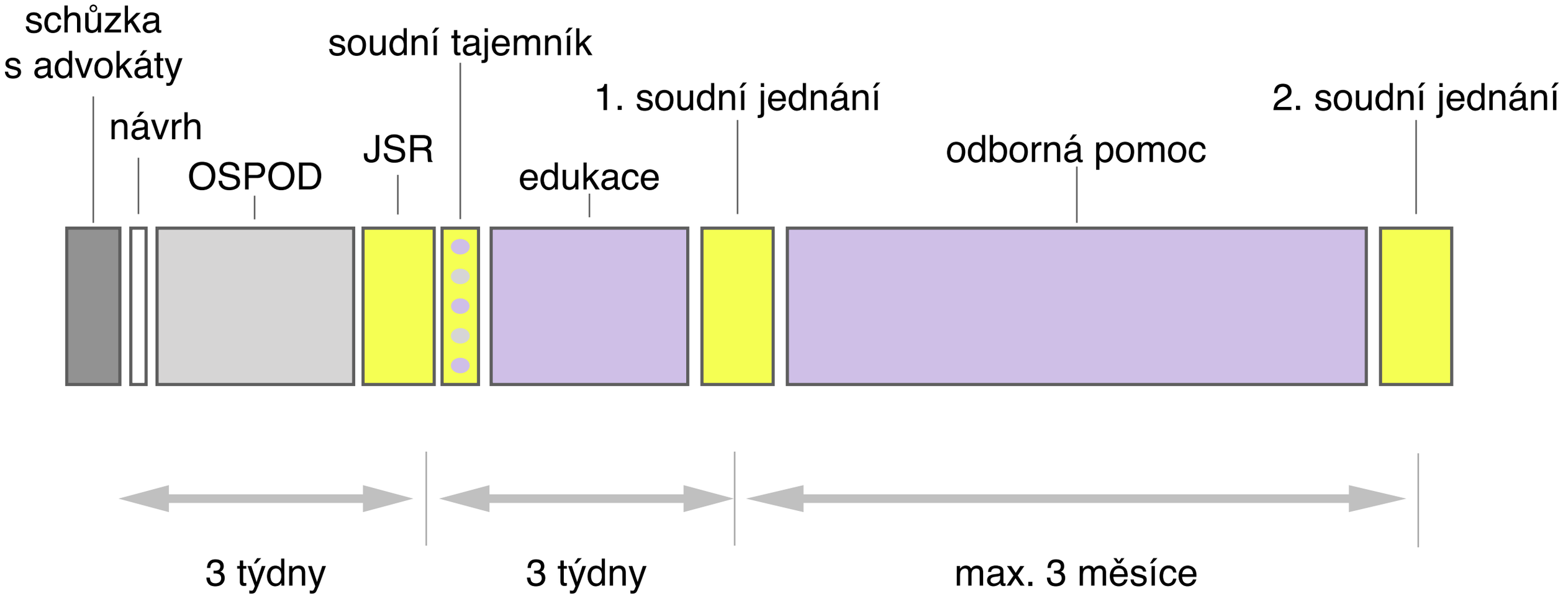

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Metodika

ZAVÁDĚNÍ INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE

V OPATROVNICKÉM ŘÍZENÍ VE VĚCI ÚPRAVY POMĚRŮ DĚTÍ PO ROZVODU

Cochem.cz, o.s. | Praha 2020

Obsah

Úvodní slovo autorky 5

1. Spolupráce 6

Cíl, motivy a očekávání

Obavy a rizika

Respekt a rovnost

Otevřená komunikace

Objekty a subjekty spolupráce

Oboustranná prospěšnost

Dohoda o spolupráci

2. Cochemská praxe – interdisciplinární spolupráce v opatrovnickém řízení .....

Cíl spolupráce

Postup

Jednotné principy

Kým je pro mě dítě

Synergie

3. Zavedení interdisciplinární spolupráce .....

Regionální specifika

Zdroje

Jak na to

Společný vstupní seminář a ustanovení realizačního týmu

Lhůty

Schéma postupu

Návrh na zahájení opatrovnického řízení

Vzor návrhu

Jiný soudní rok

Soudní tajemník

Zapojení advokátů

Edukace rodičů 31

Společná schůzka rodičů na OSPOD 31

Skupinová edukace 32

Jak rodiče k edukaci přimět 33

Jaké informace rodičům předat 34

S čím by měli rodiče odejít 34

Co pomáhá? 35

Odborná pomoc rodičům 35

Mlčenlivost 37

Krátkodobá odborná pomoc 38

Výstupy krátkodobé odborné pomoci 39

Dlouhodobá odborná pomoc 40

Informační leták 40

Rodičovský plán 41

Proč je rodičovský plán potřeba 41

Co rodičovský plán může obsahovat 42

Úskalí práce s rodičovským plánem 43

Jak s rodičovským plánem pracovat – obecná doporučení 44

Další témata 44

4. Udržitelnost spolupráce 45

Závěr 46

Příloha 47

Edukace rodičů – jaké informace rodičům poskytnout? – ROZŠÍŘENÍ 47

Informační leták - ROZŠÍŘENÍ 55

Rodičovský plán - co může obsahovat – ROZŠÍŘENÍ 59

https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/metodika_zavadeni_interdisciplinarni_spoluprace.pdf

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - základní edukace

společná schůzka rodičů na OSPOD - základní edukace

- cíl: odstranění nevědomosti a vyvrácení mýtů
- jednotné informace pro oba rodiče najednou - směřující rodiče na cestu k dohodě:
  - průběh řízení
  - principy v přístupu k rodičům a dítěti
  - rodičovská odpovědnost
  - perspektiva dítěte (potřeby a prožívání)
  - participační práva dítěte
  - rodičovský plán
  - doklady k doložení k soudnímu jednání (zajištění důkazů)
  - iniciace zatímní dohody
  - předání materiálů rodičům domů

alt. Skupinová edukace pro rodiče - MOSTY - sociálně psychologické centrum, z.s. - Diakonie Most

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - soudní tajemník

Soudní tajemník

- sociální pracovník soudu
  - komunikace s OSPOD, s pomáhajícími profesemi (služby), aj.
  - participační práva dítěte v řízení (doprovázení, vytváření bezpečného prostředí, přítomnost a pomoc při slyšení dítěte)
  - práce s rodiči - rodičovský plán (= konkretizace dohody)
  - jiná agenda pro soud

- výstupy:
  - sestavený rodičovský plán (do spisu)
  - protokol o dohodě o předmětu řízení
  - úřední záznam o doporučené odborné pomoci

- více než 10 v ČR: Nový Jičín, Most, Hodonín, Česká Lípa, Tachov, dalších 10 v rámci projektu Justiční akademie od jara/2020

Soudní tajemník

- vzor žádosti - odborná pomoc pro rodiče

VZOR

Vážená,

řízení, jehož předemětem je … (úprava péče a výživy, úprava styku, úprava výživného,…) bylo rodičům XY soudem doporučeno, aby vyhledali odbornou pomoc v Rodinné a manželské poradně Nový Jičín - Centrum psychologické pomoci.
Jednání je nařízeno na…

Dle §128 osř a §100/3 z. 108/2006 Vás soud uctivě žádá o sdělení, zda rodiče u Vás odbornou pomoc vyhledali, zda se dohodnutých setkání účastnili, zda došlo k uzavření dohody nebo zatímní dohody. Dále žádáme o případné uvedení skutečností, na jejichž sdělení soudu se oba rodiče domluvili.

Máte-li za to, že by v projednávané věci bylo vhodné, aby byla rodičům uložena další odborná pomoc, žádáme o doporučení její formy.

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - krátkodobá odborná pomoc

Krátkodobá odborná pomoc

- cíl:
  - prohloubit edukaci (znovu vysvětlit, lépe vysvětlit)
  - současná situace dítěte a jeho aktuální potřeby i potřeby do budoucna
  - rozklíčovat problémy - co brání v dohodě
    - snaha o obnovení komunikace - ~~partnerská rovina~~ - rodičovská rovina
  - navrhnout další možnou evt. i individuální pomoc (dlouhodobá spolupráce)
- převzetí rodičovské odpovědnosti a odpovědnosti za budoucí život dítěte - OBA
- obnovení komunikace mezi rodiči o zájmu jejich dítěte
- posunutí zájmů dítěte a jeho současné situace do středu zájmu obou rodičů
- právo dítěte na kontakt s otcem i matkou
- snaha o společné projednání a vypracování písemného seznamu konkrétních pravidel pro budoucí život

1. schůzka

- přivítání, vzájemné představení
- ocenění rodičů
- poučení o mlčenlivosti (specifika ve vztahu k soudu v rámci probíhajícího řízení, OSPOD)
- informace o průběhu poskytování odborné pomoci, vyjasnění časového rámce
- „vyjasnění zakázky“ ve vztahu k probíhajícímu soudnímu řízení
- zjištění základních údajů o rodině (důležitých ve vztahu k probíhajícímu soudnímu řízení)
- ověření aktuální situace - v rodině („jak je to teď“ , zda oba mají zájem na ukončení soužití)
- ověření, zda v minulosti vyhledali odbornou pomoc
- mapování představ rodičů

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - krátkodobá odborná pomoc

– zpravidla tři setkání rodičů se sociální pracovnicí poradny - obsah/průběh

- edukace rodičů s ohledem na potřeby dětí (o rodičovské odpovědnost, roli obou rodičů v životě dítěte, dopadech rozpadu soužití na děti, „nulová hypotéza“, rozhodovací praxi soudů, principech při stanovování výživného…) jako východisko pro uzavření dohody o předmětu řízení
- identifikace problémů bránících v dohodě
- hledání společných řešení
- **vyjednání zatímní dohody do dalšího jednání**
- **doporučení využití další odborné pomoci (možnost vydefinování více zakázek – zapojení psychologa)**
- motivování klientů k vyplnění rodičovského plánu – identifikace sporných bodů
- **pomoc při sepsání dohody o předmětu řízení – mimosoudní/ke schválení soudem**
- ocenění rodičů

V případě, že nedojde k dohodě rodičů, zaslání zprávy soudu o průběhu poskytnutí odborné pomoci (na základě žádosti soudu).

Krátkodobá odborná pomoc

- témata:
  - rodičovská odpovědnost
  - rodičovské kompetence
  - důležitost role obou rodičů v životě dítěte
  - vzájemný respekt v rodičovské roli
  - právo (a potřeba) dítěte na péči obou rodičů a kontakt s nimi

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - krátkodobá odborná pomoc

Krátkodobá odborná pomoc - výstupy

- dohoda rodičů:
  - mimosoudní dohoda - spojená se zpětvzetím návrhu (založená jen u rodičů, popř. předložená k založení OSPOD či soudu společně se zpětvzetím návrhu)
  - dohoda předložená soudu ke schválení (případně nad její rámec seznam rodiči formulovaných pravidel - rodičovský plán)
- dohodu předkládají soudu rodiče
- podpora při zavádění pravidel (dohoda) do praxe a jejich dodržování - PORADNA
- při sepisování dohod o předmětu řízení (péče, výživa, styk) - použití vzorů vykonatelných výroků (pokud i jiné “otázky” - srozumitelné a konkrétní zachycení obsahu jejich dohody)

- rodiče nedospěli k dohodě:
  - poradna (ne)doporučí další odbornou pomoc a její formu

- rodiče nedospěli k dohodě ve lhůtě do stanoveného soudního jednání, ale potenciál dohodnout se → další spolupráce s psychologem poradny → rodiče informují soud a žádají o odročení dalšího jednání (až na 3 měs. - konzultace s poradnou) → mimosoudní dohoda/ dohoda předložená soudu ke schválení

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - vzor dohody

DOHODA RODIČŮ
uzavřená v Novém Jičíně dne 20.7.2017

I.

Paní ... a pan ... společně prohlašují, že si uvědomují nezastupitelnost role obou rodičů při výchově svých dětí. Zavazují se, že budou vzájemně participovat na výchově svých dětí, nebudou druhému rodiči bránit v kontaktu s dětmi (včetně telefonického, vzájemně si budou sdělovat důležité informace týkající se jejich dětí s tím, že závažné informace týkající se např. zdravotního stavu dětí si budou sdělovat bezodkladně. Dále se zavazují, že se budou společně podílet na hrazení mimořádných výdajů dětí, které nelze pokrýt z běžného výživného s tím, že mimořádné výdaje společně předem projednají a dohodnou se na výši úhrady.

VZOR

II.
Rodiče nezletilých dětí se dohodli, že po odstěhování otce nezletilých ze společné domácnosti bude o jejich děti pečováno tímto způsobem:

Děti budou v péči matky v liché týdny od pondělí 8,00 hodin, kdy otec předá dceru matce v místě jejího bydliště a syna do MŠ. V péči matky budou do čtvrtku sudého týdne, kdy si otec převezme v 15,00 hod. syna v MŠ a následně dceru v místě bydliště matky. V péči otce budou děti do pondělí lichého týdne.

V době kdy budou děti v péči matky, bude otec oprávněn se s dětmi stýkat v úterky a čtvrtky v době od 15,00 hod. do 19,00 hod.

Otec se s ohledem na současné rozdílné příjmy rodičů zavazuje přispívat na výživu dcery částkou 3 000,- Kč měsíčně a syna částkou 4 000,- Kč měsíčně splatnou k rukám matky vždy k 10. dni v měsíci předem.

Péče o děti v době letních, jarních a vánočních prázdnin bude dohodnuta později.

Tato dohoda ohledně rozsahu péče byla uzavřena dočasně s ohledem na útlý věk dětí, zejména mladší dcery, která je doposud v celodenní péči matky. Rodiče se dále dohodli na tom, že po nástupu dcery do MŠ a stabilizace situace, přehodnotí nastavení péče o děti a uzavřou novou dohodu, na základě které dojde k většímu zapojení otce do péče o děti.

otec .....

matka .....

mlčenlivost

- různý rozsah dle speciálních zákonů
- poskytovatelé odborné pomoci poskytující služby na základě pověření k výkonu SPOD – upraveno v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně–právní ochraně dětí
- poskytovatelé sociálních služeb - § 100 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách
- mediátoři poskytující službu dle zákona č. 202/2012 Sb., zákon o mediaci – upraveno v § 9
- poskytovatelé zdravotnických služeb (kliničtí psychologové) – zákon č. 372/2011 Sb., zákon o zdravotních službách… - § 51

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - krátkodobá spolupráce - mlčenlivost

- mediátoři
- poskytovatelé sociálních služeb (poradny pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy)
- CPP na základě dotazu informuje soud o zahájení, přerušení a ukončení doporučené odborné pomoci (dotaz na poskytovatele soc. služby o průběhu edukace, o průběhu rodinné terapie - individuální)

- § 100/3 z. č. 108/2006 Sb., údaje týkající se osob, kterým jsou poskytovány sociální služby nebo příspěvek, které se subjekty uvedené v odstavcích 1 a 2 při své činnosti dozvědí, sdělují jiným subjektům, jen stanoví-li tak tento zákon nebo zvláštní zákon35); jinak mohou tyto údaje sdělit jiným subjektům jen s písemným souhlasem osoby, které jsou poskytovány sociální služby nebo příspěvek

dlouhodobá odborná pomoc

- dlouhodobá spolupráce s psychologem
    - nastavení komunikace
    - individuální “ošetření” jednoho z rodičů
    - rodinná terapie
    - služba pro děti
- zakázku definuje poskytovatel
- určuje délku a hodnotí potenciál spolupráce

soudní jednání - principy rozhodování

- hodnocení rodičovských kompetencí:
  - který rodič je spíše schopný nahlížet na věc optikou dítěte
  - který více respektuje druhého v jeho rodičovské roli
  - který nevyužívá konfliktní strategii
  - který dokáže oddělit partnerský konflikt od rodičovství…

- vůle uzavřít zatímní dohodu o předmětu řízení a dodržovat ji.
- postoj rodičů k dobrovolné a uložené odborné pomoci – účast, aktivita, ochota řešit problém.
- faktické chování a projevy před soudem, OSPOD a poskytovateli odborné pomoci

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - advokáti

advokáti

- mohou být a někde jsou členy interdisciplinární spolupráce
- dostávají prostor pro uzavření dohody s klienty před jednáním
- edukují rodiče - průběh řízení, perspektiva dítěte, zdroje informací
- s rodiči vypracovávají RP
- vedou rodiče ke smírčímu jednání a dohodě

- URA, Unie rodinných advokátů http://www.uracr.cz
- Sekce rodinného práva - ČAK (Česká advokátní komora)

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - soudní znalci

soudní znalci

- nadužívání/ zneužívání soudně znaleckých posudků v řízení
- v naprosté většině případů závěr: oba rodiče jsou schopní pečovat (“Nulová hypotéza” prof. R. Ptáčka)
- v interdiscipl. spolupráci - soudně znalecké posudky pouze výjimečně

- odborný názor a pomoc, soudně znalecký posudek:
- v případech se specifickými potřebami dítěte
- patologie - jeden nebo oba rodiče

nové nástroje

- společná schůzka rodičů na OSPOD
- edukace rodičů
- soudní tajemník
- informační leták
- rodičovský plán
- služby pro děti v situaci rozvodu
- koordinovaný postup (soustředěný tlak na rodiče - jejich efektivní zapojení do řešení)
- rychlý sled (deeskalace sporu, umocnění tlaku na rodiče → převzetí rod. odpovědnosti a odpovědnosti za budoucí život dítěte)
- využívání JSR
- webové stránky soudů

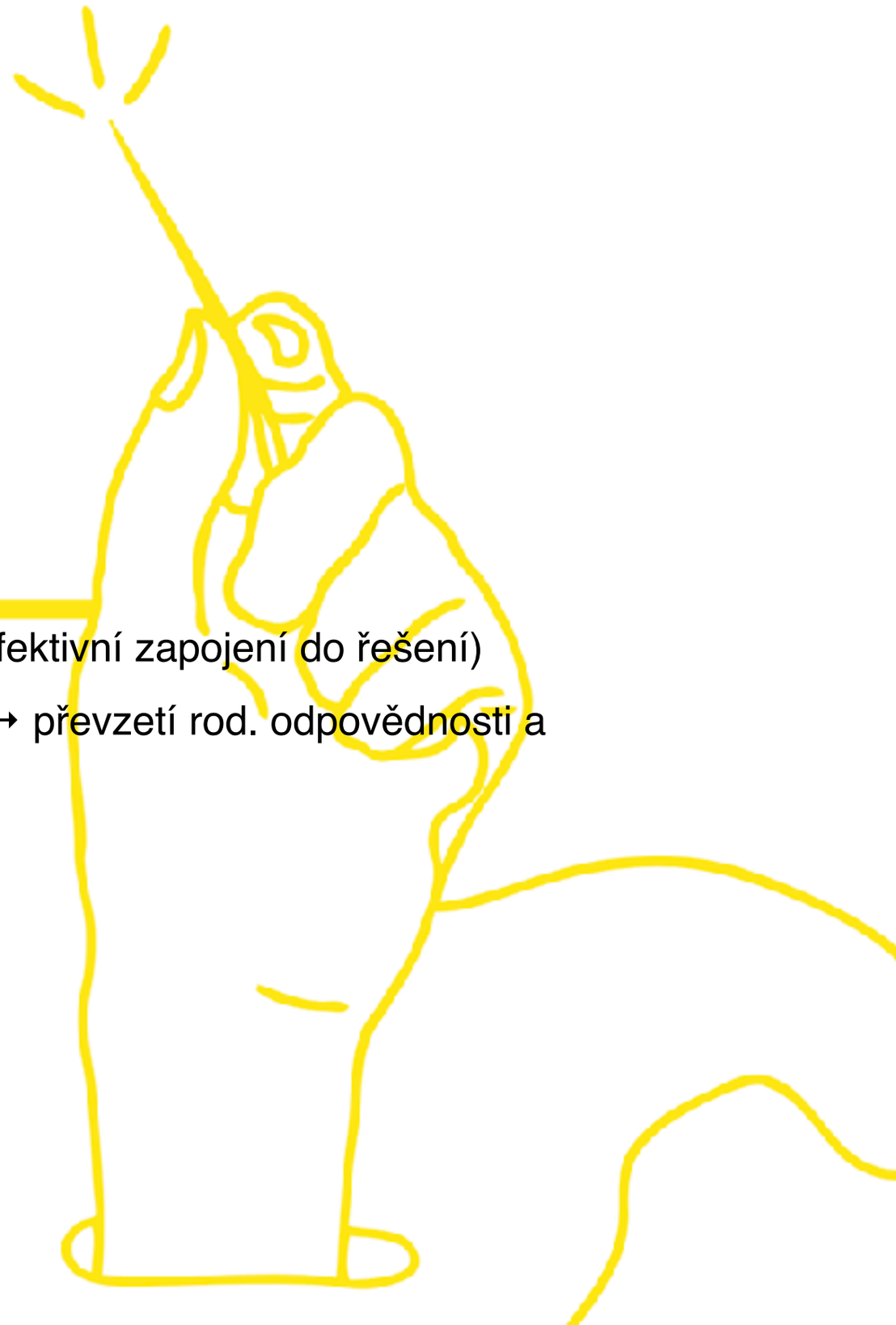

https://sdilenerodicovstvi.cz

prof. Ptáček, Mgr. Pemová

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - informační leták

informační leták

PROČ

- principy přístupu k rodičům
- rodičovská odpovědnost
- jak hodnotíme rodičovské komeptence

JAK

- návrh, OSPOD (kdy ano, kdy ne), 1. soudní jednání,…

KONTAKTY

- soud, podatelna, zdroje na webu
- OSPODy
- poradna
- neziskové organizace
- mediátoři

DÍTĚ

- potřeby a prožívání

RODIČE

- co potřebují oni

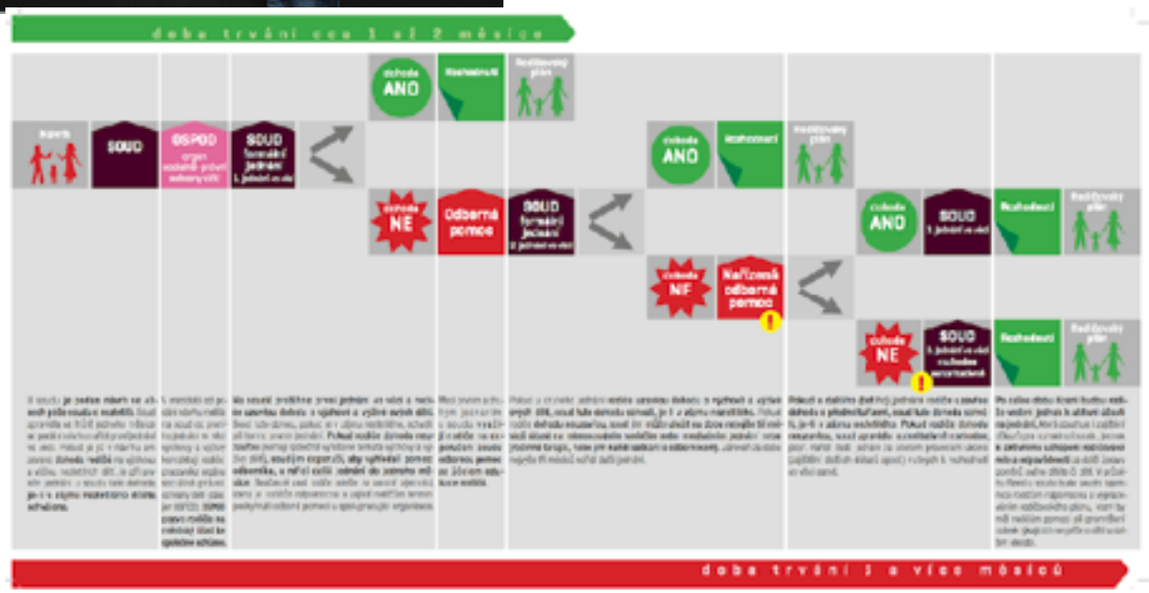

ROZHODOVÁNÍ O ÚPRAVĚ POMĚRŮ NEZLETILÝCH DĚTÍ na Mladoboleslavsku

Vážení rodiče, ocitli jste se v nelehké životní situaci. Záleží na vás obou, jak se vám ji podaří společně vyřešit. Jsme připraveni vám pomoci.

Dobře se zamyslete nad tím, zda je skutečně nutné se rozejít nebo lze odstranit příčiny rozvratu. **Ucelená rodina je totiž nejlepším prostředím pro péči o vaše děti.**

Z ČEHO VYCHÁZÍME:

Oběma vám v každém případě náleží **rodičovská odpovědnost**, která v sobě nese práva, ale především **povinnosti k vašemu dítěti**. Můžete se rozejít jako partneři, ale ne jako rodiče. **Vaše dítě vás oba potřebuje a chce.**

Dohoda rodičů, je-li v nejlepším zájmu dítěte, **má přednost před soudním rozhodnutím**. Je to ve vašich rukách!

Naprostá většina rodičů je schopna pečovat o své dítě. Chybějící kompetence se lze doučit nebo vyvážit spoluprací rodičů.

Vaše dítě bude prospívat, pokud nebude přetrvávat konflikt mezi vámi. **Není důležitý typ péče, ale** schopnost **spolupráce rodičů.**

RODIČOVSKÉ KOMPETENCE hodnotíme podle:

- ochoty a schopnosti **respektovat a uznat druhého rodiče** v jeho rodičovské roli
- aktivního **zapojení se do hledání společné dohody** (dobrovolná, aktivní účast na odborné pomoci, mediaci aj.)
- **schopnosti domlouvat se a zapojovat** odpovídajícím způsobem dítě (dle jeho věku) do rozhodování o budoucím životě rozpadající se rodiny

---

Poskytneme Vám důležité informace, vzory návrhu či dohody, odbornou pomoc a čas, abyste byli schopni domluvit se na budoucím uspořádání vašeho společného života.

OSPOD - Orgán sociálně-právní ochrany dětí

Mladá Boleslav	Mnichovo Hradiště	Brandýs nad Labem Stará Boleslav
www.mb-net.cz	www.mnhradiste.cz	www.brandysko.cz

Příslušnost k OSPOD
https://www.kr-stredocesky.cz/web/socialni-oblast/kontakty-na-pracovniky-ospod-stredoceskeho-kraje

Okresní soud v Mladé Boleslavi / www.justice.cz/web/okresni-soud-v-mlade-boleslavi

Česká advokátní komora / www.cak.cz, http://vyhledavac.cak.cz

VÁŠ ROZVOD ZVLÁDNEME, KDYŽ budeme mít jistotu, že HO ZVLÁDNETE VY

OBA A SPOLU! ...MLUVTE SPOLU A MLUVTE S NÁMI...

CO MOŽNÁ, MY DĚTI, PROŽÍVÁME:

strach

- že je to naše vina
- že ztratíme jednoho z vás
- že už vás nikdy nebudeme mít oba pro sebe společně (oslavy narozenin, prázdniny, dovolené, návštěva u babičky a dědy, ...)
- že se možná budeme muset stěhovat (ztratíme kamarády, budeme si muset zvykat na novou školu, přestaneme vidat svoje příbuzné)
- že nic už nebude tak, jako dřív

bezmoc
nepochopení
úlevu a naději

CO OD VÁS POTŘEBUJEME?

- Buďte k nám shovívaví a trpěliví.
- **Nepřenášejte svoji odpovědnost za svá rozhodnutí na nás.** Chceme říci svůj názor a přání, ale rozhodujete vy.
- **Nevystavujte nás konfliktu loajality**, nenuťte nás, abychom si mezi vámi a druhým rodičem musely vybírat.
- **Neznevažujte před námi druhého rodiče**, jak vás pak máme respektovat a vážit si vás. Potřebujeme vás mít rády oba. Jsme vaší součástí.
- **Nezapomeňte, že druhý rodič je hned po vás nebo vedle vás nejdůležitější osobou v našem životě.** V momentě, kdyby se s vámi něco stalo, bude se o nás starat on. Je důležité, abychom s ním měly pěkný vztah.
- **Nezatěžujte nás partnerskou rovinou vašich problémů. Jsme děti, ne malí dospělí.**
- I když jste došli k závěru, že je pro vás váš životní partner už nevhodný neznamená to, že je nevhodným rodičem pro nás.

DÉLKU OPATROVNICKÉHO ŘÍZENÍ OVLIVŇUJETE VY, RODIČE

Některá řízení o úpravě poměrů nezletilých dětí se mohou řídit postupem popsaným níže:

RODIČE
MLUVTE SPOLU
A MLUVTE S DÍTĚTEM

VAŠE DÍTĚ
POTŘEBUJE VÁS OBA,
NENUŤTE HO VYBÍRAT
SI JEDNOHO Z VÁS

ADVOKÁT
NÁVRH - SPOLUPRÁCE
VZÁJEMNÁ DOHODA

DOHODA RODIČŮ
MÁ PŘEDNOST
PŘED SOUDNÍM
ROZHODNUTÍM

SPOLEČNÁ SCHŮZKA
OBOU RODIČŮ NA
OSPOD

POSKYTNEME
VÁM DŮLEŽITÉ
INFORMACE

SOUD
ROZHODNUTÍ

ANO - VÝBORNĚ!
VZÁJEMNÁ
DOHODA RODIČŮ
V ZÁJMU DÍTĚTE

DÉLKA ŘÍZENÍ
CCA 1 MĚSÍC

BEZ VZÁJEMNÉ DOHODY
ŽIVOT PODLE
SOUDNÍHO ROZHODNUTÍ
NESPOKOJENOST A HÁDKY

ODBORNÁ POMOC

DÁLE HLEDEJTE
MOŽNÉ ŘEŠENÍ
A SPOLUPRACUJTE

SOUD
ROZHODNUTÍ

BEZ VZÁJEMNÉ DOHODY
ŽIVOT PODLE SOUDNÍHO
ROZHODNUTÍ
NESPOKOJENOST
STRES A HÁDKY

ODBORNÁ POMOC

NAJDĚTE
MOŽNÉ ŘEŠENÍ
VE PROSPĚCH DÍTĚTE
CO NEJDŘÍVE

SOUD
ROZHCDNUTÍ

ANO
VZÁJEMNÁ
DOHODA RODIČŮ
V ZÁJMU DÍTĚTE

DÉLKA ŘÍZENÍ
CCA 2 MĚSÍCE

DÉLKA ŘÍZENÍ
DO 6 MĚSÍCŮ

ANO
VZÁJEMNÁ
DOHODA RODIČŮ
V ZÁJMU DÍTĚTE

NEJHORŠÍ
VARIANTA
PRO DÍTĚ

DÉLKA ŘÍZENÍ
VÍCE NEŽ
PŮL ROKU

ŽIVOT DLE
ROZHODNUTÍ
SOUDU

NESCHOPNOST
UZNAT A RESPEKTOVAT
DRUHÉHO RODIČE
HÁDKY A STRES
NEGATIVNÍ VLIV NA DÍTĚ
A JEHO STRACH A BEZMOC

Vaše dohoda a schopnost domlouvat se je nezbytným předpokladem pro **SPOKOJENÝ ŽIVOT VAŠEHO SPOLEČNÉHO DÍTĚTE** i po případném rozpadu rodiny.

VÁŠ ROZVOD
ZVLÁDNEME, KDYŽ budeme mít jistotu,
že **HO ZVLÁDNETE VY**

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - rodičovský plán

rodičovský plán

- konkretizace dohody
- pomáhá představit si, jak bude život vypadat
- “učí” rodiče domlouvat dílčí věci, umožňuje zažívat úspěch při domlouvání se
- domluvená pravidla a postupy nad rámec “soudní dohody”
- lepší možnost zapojit dítě
- zvyšuje životnost dohody - preventivní nastavování

kdo:

- rodiče samostatně
  - lze nejprve odděleně vypracovat návrh a poté se začít domlouvat
- soudní tajemník
- mediátor
- poradna
- advokáti

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - rodičovský plán

rodičovský plán

- bydliště
- styk a komunikace dětí a rodičů (kdy, jak často, jakou formou,…)
- kontakt/styk a komunikace dětí s širší rodinou
- školská zařízení
- volnočasové aktivity (kroužky, záliby, …)
- lékařská péče (jak rozhodujeme, jak se navzájem informujeme)
- prázdniny, svátky, vánoce (cestovní doklady, destinace, …)
- finanční otázky (mimořádné výdaje,…)
- pravidla komunikace rodičů
- cokoliv důležitého a relevantního pro konkrétní rodinu

RP - nevykonatelný, ale závazný a zohledňován při příp. dalším řízení, někde zakl. do spisu (soud a/nebo OSPOD)

Rodičovský plán

Proč je rodičovský plán potřeba

Mnoho rodičů, uvádí se okolo 80 %, se dohodne na typu péče a jejich opatrovnické řízení je ukončeno rozsudkem na základě jejich dohody. Mnoho z těchto rodičů má pak ale problémy dohodu v praktickém životě realizovat. Bohužel se statisticky nesleduje, kolik takových případů je a co bývá nejčastějšími příčinami toho, že se rodiče soudí znovu. Důvodů, které lze vyvodit z praxe, může být několik:

- **rodiče se nenaučili domlouvat, mají problémy s komunikací**

  Situace po rozdělení rodiny klade na rodiče mnohem náročnější úkoly týkající se komunikace. To, co se dříve domluvilo během chvíle mezi dveřmi při odchodu do práce či školy, se teď musí naplánovat a komunikovat včas. Komunikace by navíc měla být věcná, oproštěná od emocí a během jedné interakce mezi rodiči by se mělo vykomunikovat co nejvíce věcí najednou, aby nebyl ani jeden z nich opakovaně zatěžován.

  Rodiče jsou ale v době rozvodu a někdy i dlouho po něm v zajetí emocí. Navíc je vždy třeba počítat s neochotou komunikaci začít: *„Nechci být ten, kdo se bude zase něčeho doprošovat."*

  Nedomluvili postup takového domlouvání, zažili moc málo úspěchů týkajících se společné dohody, nemají často na čem stavět a z čeho vyjít. Neumí to.

- **rodiče si neuměli představit, o čem všem se budou muset domlouvat**

  Toto je nejčastější problém. Když se rodiče musí domluvit na péči, mají o typech péče nějaké představy. Pokud si domluvili např. střídavou péči, vědí, kolik času bude dítě trávit s kterým z nich. Kolik dní bydlí dítě u táty, kolik u mámy. Vědí, jak budou uspořádány finance, komu bylo vyměřeno jaké výživné. Tím to většinou končí.

  Velmi brzy přijdou dotazy:

  „Jak to uděláme na Vánoce, kdo bude mít s dítětem ten pravý Štědrý den?

  „Jak budeme řešit prázdniny – ty velké i ty během roku?"

  „Co když bude dítě nemocné? Budeme dodržovat střídavou péči a dítě i v nemoci stěhovat od jednoho k druhému, nebo se vymarodí u jednoho a druhému se pak čas s ním nahradí?"

  „Co když budu muset na služební cestu v době, kdy má být dítě u mě? Bude ho hlídat babička nebo půjde k druhému rodiči? Jak si to pak vykompenzujeme?"

  „Kdo si uplatní odpočet za dítě na dani a jak to druhému vynahradí?"

  „Co když si najdu novou práci a budu se chtít odstěhovat? Jak budeme pak realizovat střídavou péči?"

  Takových otázek je mnoho a zákonitě přijdou s tím, jak plyne život po rozvodu. Mnoho z nich vyvstane už v počátečních fázích, některé se dostaví později (také s ohledem na věk dítěte a jeho dospívání).

Když na ně rodiče nejsou připraveni a komunikace mezi nimi nefunguje hladce, začnou brzy zažívat neúspěchy a rozhoří se nové konflikty mezi nimi. Neschopnost zvládnout je přinese velmi brzy potřebu změnit dosud domluvené a nastavené, protože „nám to nefunguje".

Rodičovský plán (dále RP) je preventivním opatřením proti této situaci. Pomáhá rodičům uvědomit si, co vše bude třeba domlouvat.

Při jeho sestavování se rodiče učí, jak při domlouvání jednotlivých věcí postupovat, zažívají dílčí úspěchy, při kterých dostávají signál, že „to půjde" a zároveň se učí vyrovnávat s dílčími neúspěchy.

Práce na RP může odhalit fakt, že ačkoliv si někdy rodiče v začátcích myslí, že jsou domluveni a chtějí se kvůli dětem domlouvat, jsou rozčarováni rozdílností konkrétních představ, která se může dostavit a bývá celkem běžná, když se „jde do detailu".

Rodičovský plán je „importem" ze zahraničí. Tato důležitá pomůcka se využívá zejména v anglicky mluvících zemích (Velká Británie, Austrálie, USA, Kanada...) a u nás se jí při zavádění interdisciplinární spolupráce inspiroval soudce z OS v Novém Jičíně, Vladimír Polák.

Rodičovský plán si mohou rodiče vypracovat nejdříve samostatně a pak si své představy navzájem sdělit. Samostatné vypracování své představy RP s sebou ovšem nese jedno úskalí. Později, při konfrontaci svých návrhů, bývá pro rodiče obtížné ze svých představ slevit. Je proto lepší využívat strategii, kdy při samostatném vyplňování píše každý rodič to, co si myslí, že by chtěl ten druhý. Jak by si konkrétní bod RP zřejmě představoval on.

Při společném sestavování RP lze např. využít služeb mediátora a začlenit rodičovský plán do mediace. Stejně tak se lze s prosbou o pomoc při sestavování plánu obrátit na rodinnou a manželskou poradnu.

S rodičovským plánem je dobré seznámit také dítě, a čím je starší, tím více ho zapojit do společného rozhodování o tom, jak bude život rodiny po rozvodu/rozchodu vypadat.

RP představuje závazek (byť jen morální) učiněný před druhým rodičem a vůči němu a také před dítětem a vůči němu. Rodiče by tedy měli dítěti vysvětlovat, k čemu se zavazují a co to pro něj bude znamenat v jeho každodenním životě.

Děti by měly být adekvátně zapojovány také do tvorby variant při hledání řešení. Vždy ale respektujícím a nezatěžujícím způsobem a také s vědomím toho, že rodiče jsou ti, kteří nesou odpovědnost a kteří nakonec rozhodnou, tj. ponesou za toto rozhodnutí odpovědnost.

Co rodičovský plán může obsahovat

- typy péče
- potřeby dětí
- bydliště
- předávání dětí
- školy v přírodě, sportovní soustředění, jazykové pobyty aj.
- přímá péče, výchova
- školská zařízení
- mimoškolní aktivity, kroužky, sport
- zdravotní péče a péče dalších specialistů

- prázdniny a svátky
- náboženství
- finance
- kontakty dětí s příbuznými a jinými lidmi
- komunikace mezi rodiči

Jednotlivé body jsou blíže rozebrány v příloze této metodiky.

Každý rodičovský plán by měl být jedinečný a obsahem i výčtem bodů by měl odpovídat specifikům rodiny, které se týká. Jeví se jako užitečné, když se mohou rodiče při jeho sestavování inspirovat řešeními, která zvolili jiní rodiče, např. formou anonymizovaných rodičovských plánů jiných rodičů.

Úskalí práce s rodičovským plánem

Jak upozorňuje Oldřich Matoušek, rodičovský plán je užitečným nástrojem, ale často předbíhá emočnímu zpracování rozvodu ze strany jednoho nebo obou rodičů.[10] Je třeba si to uvědomovat a hledat vhodné formy práce s RP. Jak říká Matoušek: *„Práce na rodičovském plánu vyžaduje od rodičů chladnou hlavu, schopnost spolupráce, rozvažování s odstupem a realistické rozvažování o kapacitách druhého. To vše v situaci, kdy jsou rodiče ve víru emocí, úzkosti a strachu ze změny, která bývá u toho, kdo rozvod neinicioval, významně vyšší."*[11]

Je tedy důležité domluvit postup tak, aby byla rodičům k dispozici podpora při práci na RP za předpokladu, že jej spolu nezvládnou vypracovat samostatně. Takovou podporu může v rámci interdisciplinární spolupráce realizovat:

- soudní tajemník
- mediátor
- poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
- nezisková organizace
- případně OSPOD

Kdo bude podporu poskytovat, záleží vždy na domluvě v rámci konkrétního interdisciplinárního týmu. Sama za sebe bych nedoporučovala, aby ji realizoval OSPOD. Většinou na to nemá personální kapacitu, věnuje se i jiné agendě, potýká se s nedostatkem zaměstnanců nebo vyšší fluktuací. To se samozřejmě liší v rámci celé ČR.

Některé týmy neřeší RP v postupu jako pevně ukotvený bod, tedy povinnost rodičů a v souvislosti s ní nabízenou podporu při jejím plnění. U takových týmů většinou vyjde dříve či později najevo, že jim neklesá počet nových podání ve věci nebo odvolání. Tam, kde je RP vyžadován a kde je nabízena pomoc s jeho sepsáním, míra akceptace dohody nebo soudního rozsudku a jejich následné dodržování v praxi významně stoupá.

Rodičovský plán je soudně nevymahatelný. Jde o konkretizaci dohody rodičů a jistý preventivní plán, který umožní pochopit a představit si, jak bude život po rozdělení rodiny vypadat. Rodiče se při něm učí domlouvat se nad konkrétními věcmi, učí se do rozhodování zapojovat dítě. To vše jim umožní budoucí komunikaci a každodenní život.

Pro rodiče je někdy důležité, že jiná autorita ví, na čem se domluvili, a proto chtějí i přes jeho nevykonatelnost založit RP do spisu. Někdy to v praxi vyžadují sami soudci.

Rodič tedy nemůže po soudu požadovat vymáhání svého práva vyplývajícího z RP. Je ale důležité si uvědomit, že ani to, co soudně vymáhat lze, bez spolupráce a vůle obou rodičů prakticky vymahatelné není.

Jak s rodičovským plánem pracovat – obecná doporučení

Z poznatků, které jsou už patrné z české praxe, lze v souvislosti s RP doporučit následující:

- **Není dobré nechávat rodiče odděleně vypracovávat svou představu, svou verzi RP. Většinou pak nejsou ochotni z této představy slevovat nebo ji měnit. Pokud budou rodiče vyplňovat RP nejdříve samostatně, ať vyplňují do RP představu druhého rodiče. *„Jak si myslím, že by to chtěl ten druhý?"***
- **Je dobré neměnit, co v minulosti fungovalo. Např. tatínek jezdil se synem v neděli na jeho fotbalové zápasy. Pokud tomu nic významně nebrání, je dobré to zachovat i s ohledem na dítě, pro které je obecně dobré, pokud se toho příliš nezmění.**
- **Nebrat jako selhání nesouhlas nad jednotlivými body. Patří to k situaci, je to určitý vývoj.**
- **Je dobré sledovat strategii „nabízím", ne „vyžaduji a chci". Opřít se o zkušenosti, které máme z doby, kdy vše fungovalo, a nabízet varianty. Používat „gesto otevřené dlaně".**
- **Začínat od jednoduchých věcí, na kterých se spíše shodneme, těžší nechat na později.**
- **Počítat s dílčími neúspěchy, s tím, že to nebude snadné, a dopřát si několik pokusů.**

Za tato doporučení bych chtěla poděkovat zejména doc. Matouškovi a mediátorce Evě Barešové, od kterých většina z nich vzešla. Mnohá další budou mít jistě soudní tajemníci u soudů, kde se interdisciplinární spolupráce uplatňuje, neziskové organizace, mediátoři a pracovníci poraden, které v těchto regionech působí. Doufejme, že se bude v rámci projektů různých neziskových organizací objevovat také více metodických doporučení, jak s RP pracovat, a mnohá cenná doporučení a zkušenosti přinese další praxe.

Příklady rodičovských plánů lze nalézt na webových stránkách soudů, OSPOD nebo neziskových organizací apod.

ARCHIPELAGO

- původní česká počítačová metoda
  - strukturovaná, hravá a zároveň kreativní práce s dítětem, které zažilo rozchod rodičů (věk 4 - 12 let)
- určeno psychologům a psychoterapeutům (min. Mgr., min. 300 hod. výcviku)
- Taťána Šimečková, Gabriela Vykypělová https://www.games4therapy.com/produkty/

PRŮVODCE PRO PRÁCI S POČÍTAČOVÝM PROGRAMEM ARCHIPELAGO

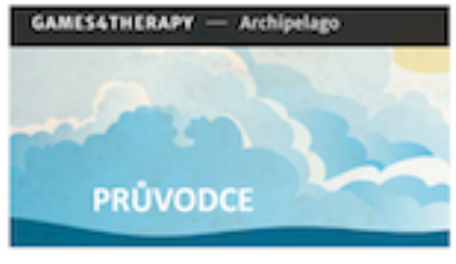

Průvodce obsahuje podrobné instrukce pro práci s programem, teoretická východiska metody, doporučenou literaturu i další náměty pro práci s dětmi.

Průvodce je zdarma ke stažení zde: Průvodce

DEMO (zkrácená verze aplikace bez možnosti ukládání a tisku)

INTERDISCIPLINÁRNÍ SPOLUPRÁCE - služby pro děti

zdroj: Průvodce programem ARCHIPELAGO

https://www.games4therapy.com/wp-content/uploads/PRŮVODCE-ARCHIPELAGO-WEB.pdf

“Metoda Archipelago má strukturu, která reflektuje to, jak o práci s dětmi v náročných životních situacích, uvažujeme. Dítě během práce postupně uvádíme do celé problematiky (práce s kartami), nabízíme mu možnost projikovat se do některé z postav příběhu (Výběr postavy), zmapovat její dovednosti a přednosti, poznat její rodinu, přátele, zdroje (Výběr postavy a Bezpečné místo), dozvědět se o tom, jak zvládá obvyklé životní překážky a obtíže (Bouřka a Zima) a postupně začít pracovat s pocity (Výběr postavy, Bezpečné místo, Zima i Bouřka). Teprve potom začínáme pracovat s explorací těžkých událostí a s pocity s nimi spojenými (Po zemětřesení) a nabízíme dítěti použít veškeré zdroje a posilu a dovednosti nabyté v předchozí práci k tomu, aby se o sebe/zvířátko dokázalo postarat i v nezvyklé a náročné životní situaci (Nové souostroví). Následuje už budování nové životní perspektivy s každým z rodičů zvlášť (S mámou a S tátou) a podpora hlubší komunikace mezi dítětem a jeho okolím (Vzkazy a Práce s knihou). Součástí práce s Archipelagem je i práce s rodiči a se vztahy v celé rodině (edukace rodiny, nabízení metafory pro uchopení celé situace apod.).”

DĚTSKÝ PRŮVODCE SVĚTEM ROZVODU

- Dětský průvodce světem rozvodu, http://www.detskypruvodcerozvodem.cz
- dětská sebezkušenostní skupina (věk 7-12 let)
- 12 setkání á 90 min.
- pracovní sešit, drama a arteterapie
- Bc. Tereza Dlouhá (Silvia Margolin, USA, insp. prac. sešit - Marge Heegard “When Mom and Dad Separate”)

- Olomouc
- Nový Jičín
- Hodonín
- Tachov
- Přerov
- Praha
- ….

DÍTĚ V CENTRU ZÁJMU

- http://ditevcentruzajmu.cz
- z angl. No Kids in the Middle
- paralelní skupina pro rodiče a děti
- rodiče: zprostředkování prožívání a potřeb dítěte
- děti: sebezkušenostní skupina, sdílení, emoce, potřeby

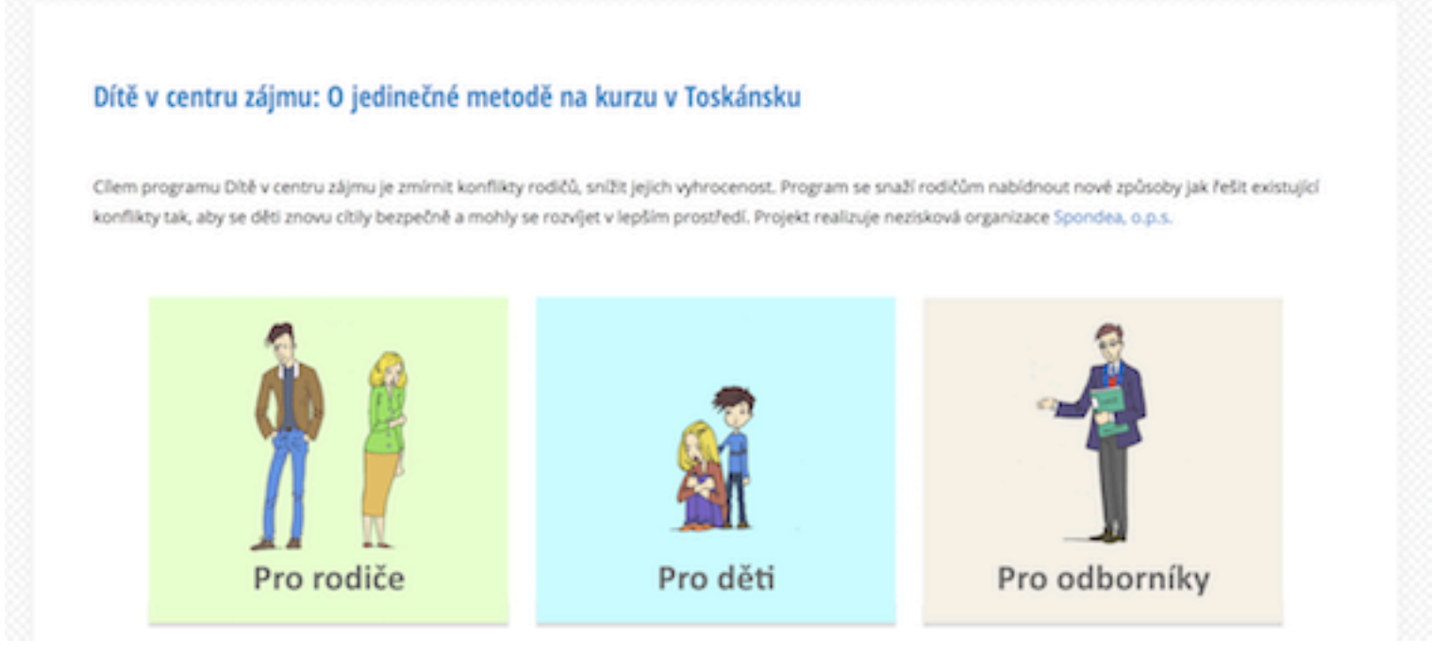

VZORY - ZDROJE

Apel DVTV

Deseti tisícům dětí ročně se rozpadá rodina. Rozvod zvládnou, když ho zvládnete vy, říká Nováková

20. 6. 2018 | Děti chtějí své rodiče vidět spokojené. Potřebují je pro svůj zdravý vývoj vidět velké. Aby k nim mohly vzhlížet. Aby se u nich cítily v bezpečí. Aby mohly být dětmi, říká Markéta Nováková, mluvčí občanské iniciativy Cochem, v DVTV Apel.

VZORY - ZDROJE

www.pravonarodice.cz

20 Přání dítěte - https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/20_proseb_deti.pdf

MILÁ
MAMINKO
A MILÝ
TATÍNKU,

. . .

20 PROSEB DĚTI
NA SVÉ ROZVÁDĚJÍCÍ
SE RODIČE

autorkou proseb je uznávaná
dětská psycholožka
a spisovatelka dětské literatury
Dr. Karin Jäckel
www.karin-jaeckel.de
Autorem českého překladu
je Mgr. Tomáš Podivínský

WWW.COCHEM.CZ

MILÁ MAMINKO
A MILÝ TATÍNKU,

...

1.

Vždy nezapomeňte: jsem dítětem
vás obou. Mám tedy v sobě jen jednoho
rodiče, jednoho předáka bytostí,
a který se mi nelíbí na půlku stará.
Ale druhého rodiče potřebuji úplně stejně.

4.

Mluvte spolu jako dospělí lidé.
Ale mlčte spolu. Nepoužívejte
mě jako poštu mezi vámi – a už
vůbec ne se zprávami, které jsou
druhého zarmoutí nebo rozčílí.

7.

Nebuďte zklamaní nebo se nezlobte,
když se vám nelíbí něco v domě,
kdy jsem s druhým rodičem.
Mám už dva domovy. A ty musím
dobře oddělovat – jinak bych se
v tomto životě už ale vůbec nevyznal.

2.

Vepřejte se mě, když s vámi nejsem
rád(a). Nemám vás oba stejně rád.
Nevěnujte příliš mnoho času tomu,
co vám na druhém rodiči vadí.
Protože mě to bolí.

5.

Nezoufejte si, když odcházím
k druhému rodiči. A rodič, od kterého
odcházím, ať si také nemyslí, že se
v těchto dnech budu mít dobře.
Nějakou chvíli bude zabírat všem dělat
dobrou náladu. Ale nemůžu se tomu
smát na dva kluby
– jenom proto, že jste vy naši
rodinu rozdrtili.

8.

Nepředávejte mě z jednoho do druhého
rodiče jako balík. Pozvěte toho
druhého na oběd či kávu a proberte vše
s ním, jak byste mohli můj každý
život mě co nejvíc zlepšit. Vždycky když
mi má předávka nebo předání
jsou to pro mě krátké chvíle úzkosti.
Když vás mám oba. Nemůžu mi je vrátit,
ať se pohádáte nebo hádáte.

3.

Pomozte mi mít kontakt s tím rodičem,
se kterým nežiji na většinu času.
Vyčkejte mi jako malému dítěti, pomozte
mi se skypem, se psaním e-mailů,
naučte mě, jak s ním být v dobrém kontaktu.
Pomozte mi k vánočnímu nebo
narozeninovému přání vyrobit nebo koupit
nějaký hezký dárek.

6.

Nikdy nepřemlouvejte mě na dobu,
kdy mám být s druhým rodičem.
Část mého času patří mojí mamince
a mě, část mému tátovi a mě.
Důležité to dodržujte.

9.

Když se mnou Vám cokoli vadí,
předávejte si mě ve školce
nebo u přátel.

WWW.COCHEM.CZ

VZORY - ZDROJE

DESATERO

KDYŽ SE RODIČE ROZEJDOU

Někdy se stane, že se rodina rozpadne. Ať už se to přihodí tobě nebo kamarádovi, tady je pár pravidel, která mohou pomoci.

NEMŮŽEŠ ZA TO

Žádné dítě nikdy nenese vinu za rozchod svých rodičů. Nemůžeš zabránit jejich rozhodnutí, ani když budeš méně zlobit, víc pomáhat, lépe se učit...

SMÍŠ MÍT RÁD OBA STEJNĚ

Máš právo mít rád oba rodiče, přestože oni už se rádi nemají. A i když se jeden na druhého třeba zlobí.

NEJSI NA TO SÁM

Hodně dětí prožívá právě teď to co ty, možná někdo z tvých spolužáků, příbuzných nebo tvoji kamarádi. Je dobré o tom mluvit, zjistit, jak to prožívají oni. Neboj se zeptat.

MŮŽEŠ ZTRATIT, ALE I ZÍSKAT

I když by si to každé dítě přálo a mnozí potají doufají, rodiče se už k sobě zřejmě nikdy nevrátí O některé věci ve svém životě kvůli tomu přijdeš. Ale můžeš i něco získat – nové sourozence, nové příbuzné, čas s každým z rodičů jen pro sebe, dvoje oslavy narozenin...

TVÉ POCITY JSOU V POŘÁDKU

... ať jsou jakékoliv. Pocity jsou důležité, umožňují nám prožívat všechno, co se děje. Můžeš být smutný nebo naštvaný, že se rodiče rozešli. Můžeš se bát, co bude dál, nebo cítit úlevu, když se rodiče nehádají. A třeba i radost, když na chvíli na všechno zapomeneš a jenom si hraješ s kamarádem. Můžeš mít i hodně pocitů najednou, to se stává.

MÁŠ PRÁVO...

... ZŮSTAT DÍTĚTEM

Jsi dítě, ne malý dospělý. Máš zodpovědnost jen sám/sama za sebe. Nemusíš být silný a statečný, nemusíš všechno zvládnout, nemusíš se postarat o rodiče. Zůstaň dítětem a dospělácké starosti nech na dospělých – oni to nějak zvládnou.

... NA BEZPEČÍ

Úkolem tvých rodičů je, aby ti ho zajistili. Mnohé pro sebe můžeš udělat i ty sám/sama: Hraj si, čti si, hýbej se, odpočívej, dělej, co tě baví, buď s kamarády, babičkou, tetou, sestřenicí – buď s lidmi, se kterými se cítíš dobře a v bezpečí.

... VĚDĚT, CO BUDE DÁL

Možná máš strach a potřebuješ vědět, co se bude dít dál. S kým budeš zítra, co budete dělat za týden, na co se máš připravit, na co se můžeš těšit. Ve tvém životě se možná v poslední době stalo tolik změn, že je někdy fajn mít také něco, co je pravidelné a jasné a co se nemění. Neboj se to chtít.

... NA SVŮJ ČAS

Čas na to, být dítětem, na hraní, na učení, na snění, lenošení či sport. Je tvůj, nemusíš ho věnovat rodiči, který se cítí opuštěný. Když jsi s mámou, nemusíš myslet na tátu – užij si čas s ní. A když jsi s tátou, nemusíš myslet na mámu – užij si čas s ním.

... ŘÍKAT, CO SI PŘEJEŠ

Řekej rodičům, co chceš a co ne, nemusíš vědět, proč to tak chceš nebo ne, prostě to tak cítíš a neboj se to říct. I kdyby to možná nešlo zařídit tak, jak ty si přeješ, je důležité si o všem s rodiči popovídat a zkusit najít nejlepší řešení.

Infografika vznikla jako součást obrazové přílohy bulletinu Kolibřík, volně dostupné na www.naserovnovaha.cz.

Text: Markéta Nováková, www.cochem.cz, www.pravonarodice.cz
Ilustrace: Marta Mészárosová

[časopis RAKETA č. 16](#)

Desatero

KDYŽ SE RODIČE ROZEJDOU

NĚKDY SE STANE, ŽE SE RODINA ROZPADNE. AŤ UŽ SE TO PŘIHODÍ TOBĚ NEBO KAMARÁDOVI, TADY JE PÁR PRAVIDEL, KTERÁ MOHOU POMOCI.

NEMŮŽEŠ ZA TO

Žádné dítě nikdy nenese vinu za rozchod svých rodičů. Nemůžeš zabránit jejich rozhodnutí, ani když budeš méně zlobit, víc pomáhat, lépe se učit...

NEJSI NA TO SÁM/SAMA

Hodně dětí prožívá právě teď to co ty, možná někdo z tvých spolužáků, příbuzných nebo tvoji kamarádi. Je dobré o tom mluvit, zjistit, jak to prožívají oni. Neboj se zeptat.

SMÍŠ MÍT RÁD OBA STEJNĚ

Máš právo mít rád abo rodiče, přestože oni už se rádi nemají. A i když se jeden na druhého třeba zlobí.

MŮŽEŠ ZTRATIT, ALE I ZÍSKAT

I když by si to každé dítě přálo a mnozí pořád doufají, rodiče se už k sobě zřejmě nikdy nevrátí. O některé věci ve svém životě kvůli tomu přijdeš. Ale můžeš i něco získat – nové sourozence, nové příbuzné, čas s každým z rodičů jen pro sebe, dvoje oslavy narozenin...

TVÉ POCITY JSOU V POŘÁDKU

... ať jsou jakékoliv. Pocity jsou důležité, umožňují nám prožívat všechno, co se děje. Můžeš být smutný nebo naštvaný, že se rodiče rozešli. Můžeš se bát, co bude dál, nebo cítit úlevu, když se rodiče nehádají. A třeba i radost, když na chvíli na všechno zapomeneš a jenom si hraješ s kamarádem. Můžeš mít i hodně různých pocitů najednou, to se stává.

MÁŠ PRÁVO...

... ZŮSTAT DÍTĚTEM

Jsi dítě, ne malý dospělý. Máš zodpovědnost jen sám/sama za sebe. Nemusíš být silný a statečný, nemusíš všechno zvládnout, nemusíš se postarat o rodiče. Zůstaň dítětem a dospělácké starosti nech na dospělých – oni to nějak zvládnou.

... NA BEZPEČÍ

Úkolem tvých rodičů je, aby s ho zajistili. Mnohé pro sebe můžeš udělat i ty sám/s Hrej si, čti si, bývej se, odpočívej, dělej bovi, buď s kamarády, babičkou, tetou, zastřenící – buď s lidmi, se kterými se cítíš dobře a v bezpečí.

... NA SVŮJ ČAS

Čas na to, být dítětem, na hraní, na učení, na snění, lenošení či sport. Je tvůj, nemusíš ho věnovat rodičovi, který se cítí opuštěný. Když jsi s mámou, nemusíš myslet na tátu – užij si čas s ní. A když jsi s tátou, nemusíš myslet na mámu – užij si čas s ním.

... VĚDĚT, CO BUDE DÁL

Možná máš strach o potřebuješ vědět, co se bude dít dál. S kým budeš zítra, co budete dělat za týden, na co se máš připravit, na co se můžeš těšit. Ve tvém životě se možná v poslední době stalo tolik změn, že je někdy fajn mít také něco, co je pravidelné a jasné a co se nemění. Neboj se to chtít.

... ŘÍKAT, CO SI PŘEJEŠ

Říkej rodičům, co chceš o co ne, nemusíš vědět, proč to tak chceš nebo ne, prostě to tak cítíš a neboj se to říct. I kdyby to možná nešlo zařídit tak, jak ty si přeješ, je důležité si o všem s rodiči popovídat a zkusit najít co nejlepší řešení.

ÚKOL: Zkus své pocity namalovat, vymodelovat, vyLEGOvat, vykřičet je, vyskákat, vybrečet, napsat, svěřit se o nich někomu. Na stupnici s kolečky od 1 do 5 vybarvi, co cítíš.

https://www.umpod.cz/ke-stazeni

Ke stažení

Tento web používá k poskytování služeb, personalizaci reklam a analýze návštěvnosti soubory cookie. Používáním tohoto webu s tím souhlasíte.

VZORY - ZDROJE

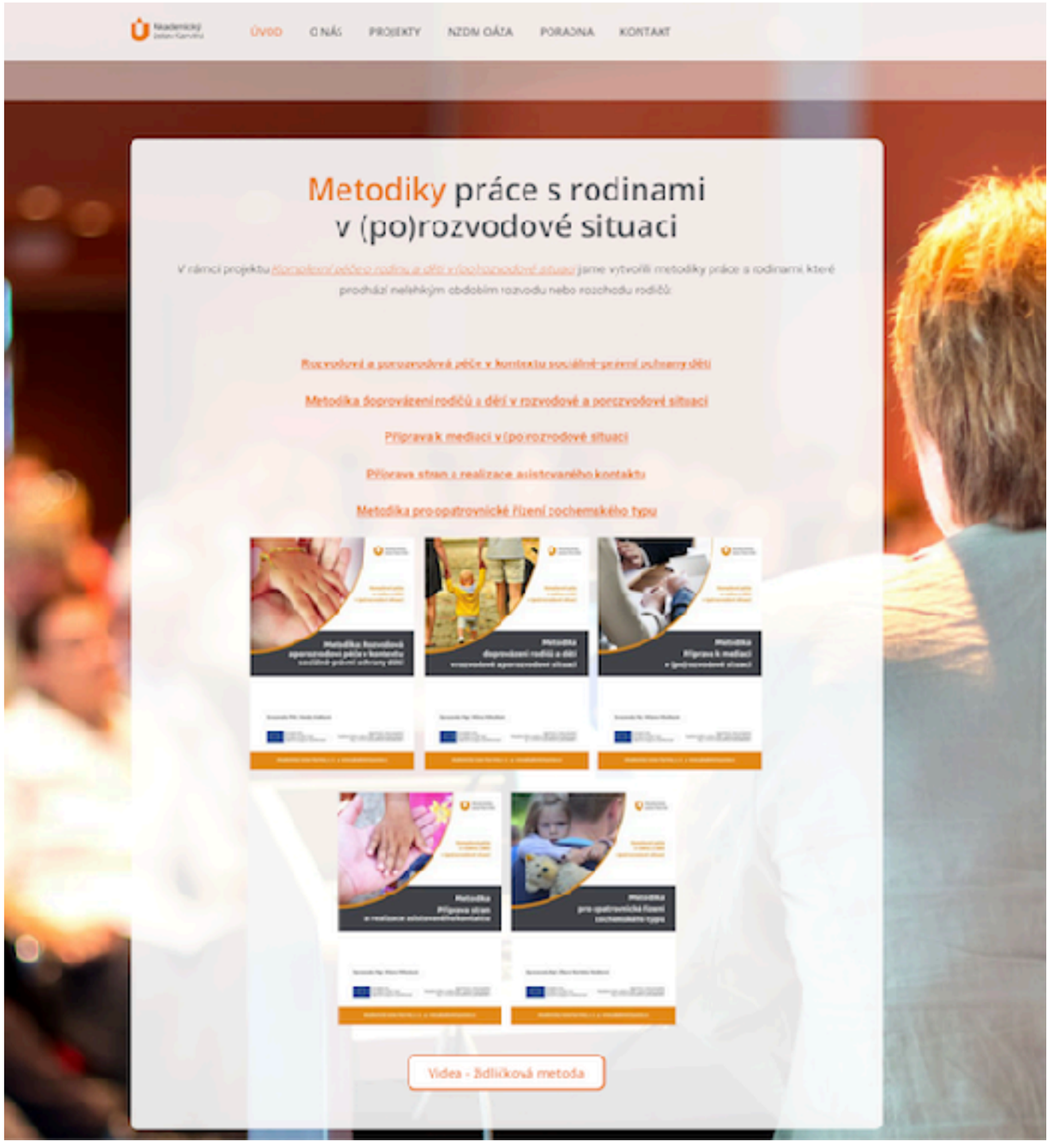

www.akademickyustav.cz

VZORY - ZDROJE

Akademický ústav Karviná

Komplexní péče
o rodinu a děti
v (po)rozvodové situaci

Metodika
doprovázení rodičů a dětí
v rozvodové a porozvodové situaci

Zpracovala Mgr. Milena Mikulková

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vytvořeno v rámci projektu
Komplexní péče o rodinu a děti v (po)rozvodové situaci
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_065/0003821

Akademický ústav Karviná, z. ú. ▲ www.akademickyustav.cz

Akademický ústav Karviná

Komplexní péče
o rodinu a děti
v (po)rozvodové situaci

Metodika
Příprava k mediaci
v (po)rozvodové situaci

Zpracovala Mgr. Milena Mikulková

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vytvořeno v rámci projektu
Komplexní péče o rodinu a děti v (po)rozvodové situaci
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_065/0003821

Akademický ústav Karviná, z. ú. ▲ www.akademickyustav.cz

VZORY - ZDROJE

www.akademickyustav.cz

Zpracovala Mgr. Milena Mikulková

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vytvořeno v rámci projektu
Komplexní péče o rodinu a děti v (po)rozvodové situaci,
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_055/0003821

Zpracovala Dipl.-Übers. Markéta Nováková

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Vytvořeno v rámci projektu
Komplexní péče o rodinu a děti v (po)rozvodové situaci,
reg. č. CZ.03.2.63/0.0/0.0/16_055/0003821

VZORY - ZDROJE

www.akademickyustav.cz

http://www.akademickyustav.cz/projekty/komplexni-pece-o-rodinu/

VZORY - ZDROJE

https://www.youtube.com/watch?v=4VfF3BC-P4A

Domus - Hlasy dětí

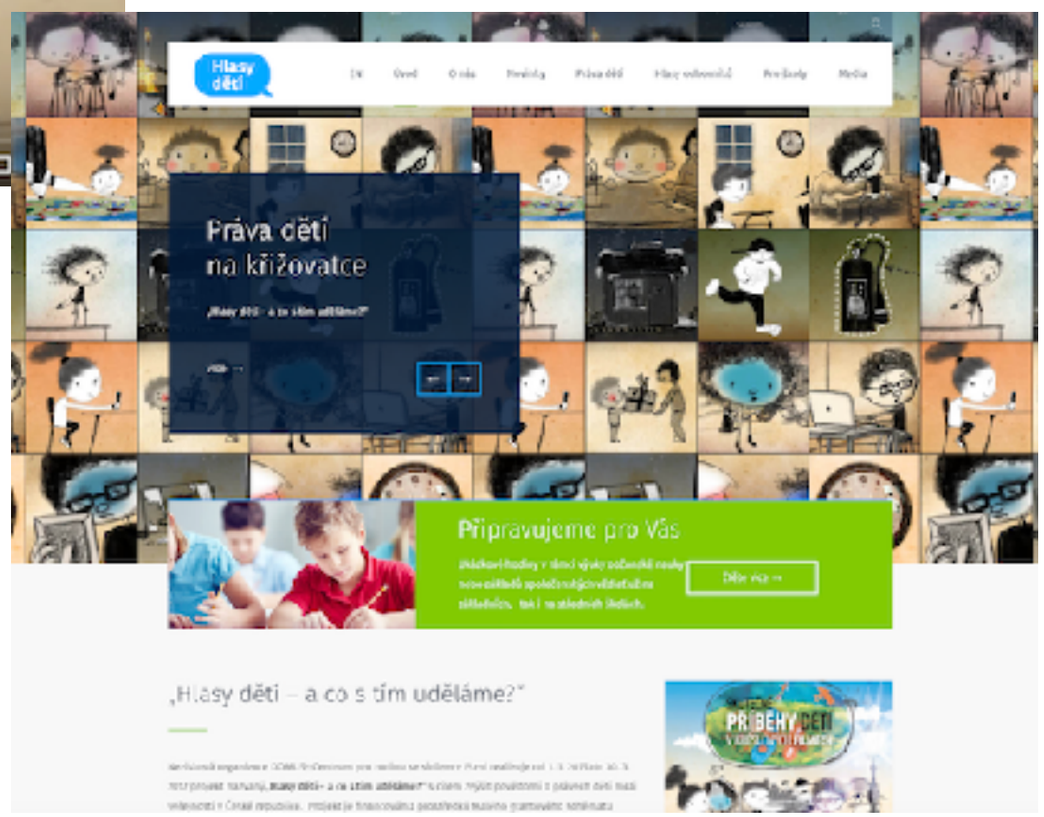

VZORY - ZDROJE

www.kidsinthemiddle.org

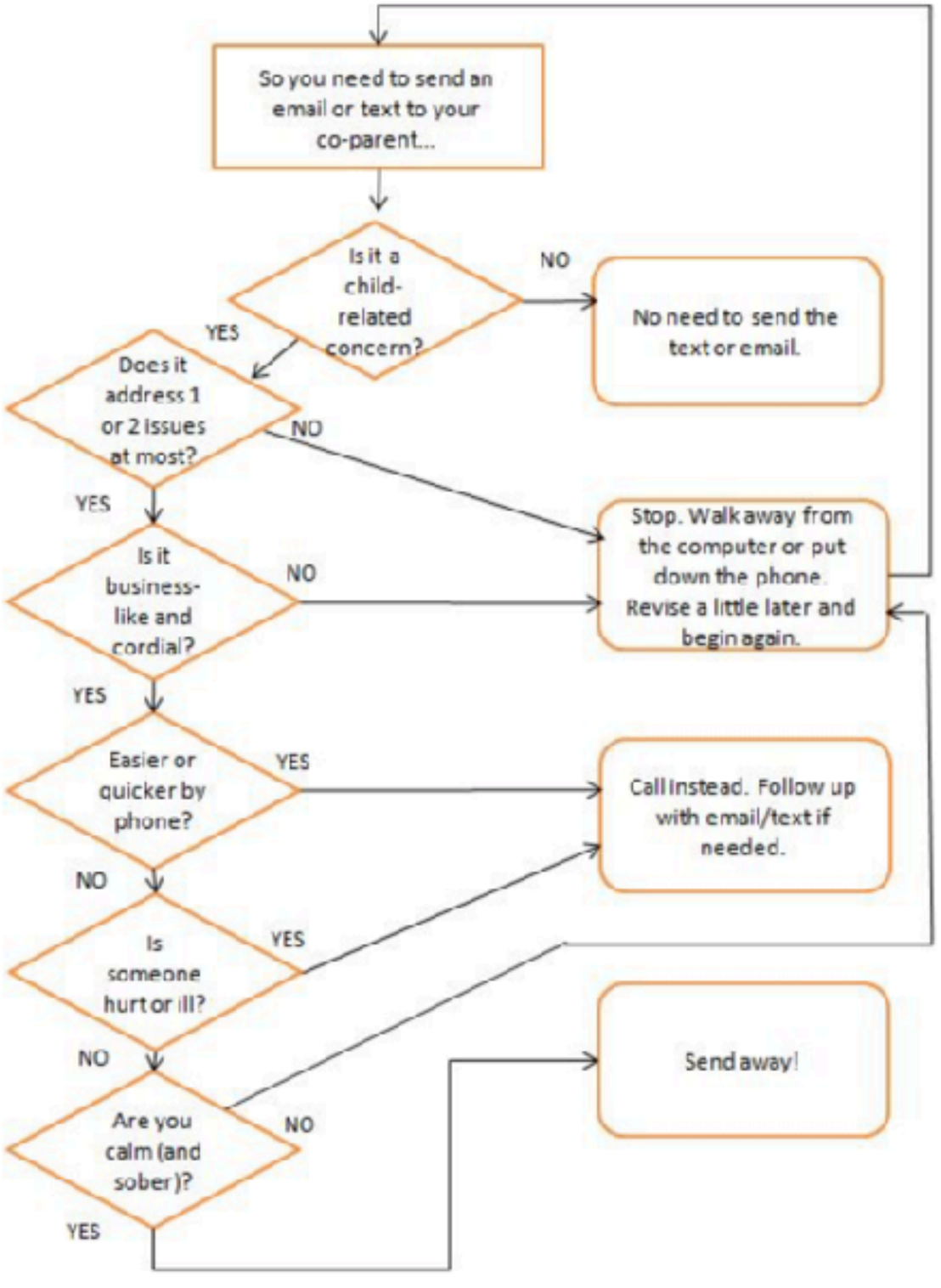

VZORY - ZDROJE

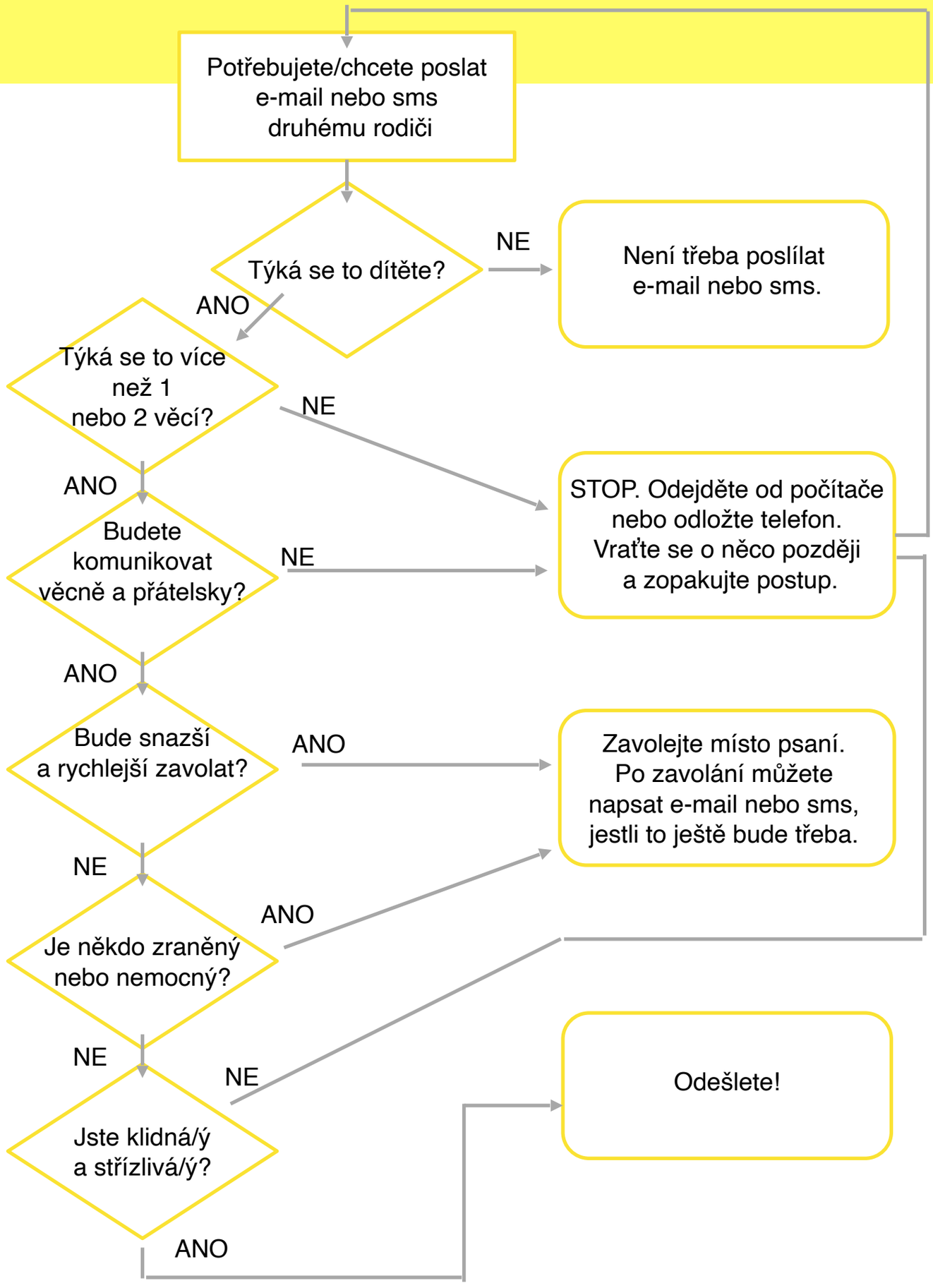

VZORY - ZDROJE

Doporučená literatura:

Manuál etablování interdisciplinární spolupráce, pdf-příručka, https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/Manual_Cochem.pdf

Děti a rodiče v rozvodu, Oldřich Matoušek a kol., Portál 2015, ISBN 978-80-262-0968-3

Interdisciplinárni spolupráce v nejlepším zájmu dítěte, Metodické doporučení pro řešení rodičovských konfliktů nejen s mezinárodním prvkem, Brzobohatý Robin, Cirbusová Martina, Rogalewiczová Romana a kol., ÚMPOD https://www.umpod.cz/urad/rozvoj-partnerstvi-v-oblasti-mezinarodni-spoluprace/ke-stazeni/

Metodika pro opatrovnického řízení cochemského typu, pdf-příručka, www.akademickyustav.cz

Doplňující literatura:

Ty jsi MOJE dítě, Jürgen Rudolph, pdf příručka https://www.cochem.cz/wordpress/wp-content/uploads/E_BOOK_Ty_jsi_MOJE_dite.pdf

Jak přežít, když se rodiče rozvádějí, Melanie, Annie, Steven Fordovi, Portál 2016, ISBN 978-80-262-1108-2

www.pravonarodice.cz, webový portál pro děti v situaci rozpadu rodiny z důvodu rozvodu

“Zlodějka mýho táty”, Petra Hůlová
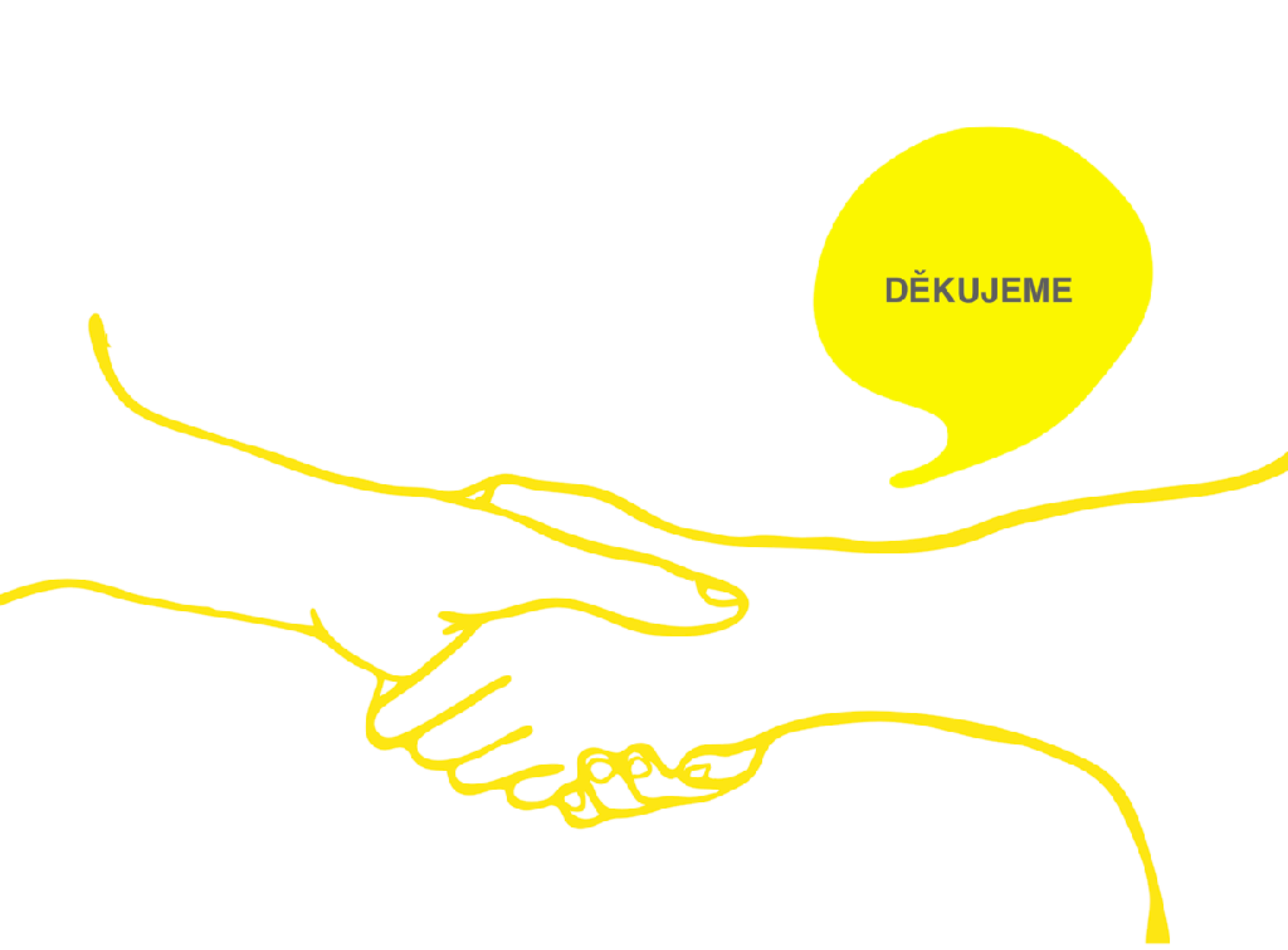
DĚKUJEME